

DIRVA

Nr. 101

Rugsėjis-September 1, 1961

Cleveland, Ohio

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

SOVIETAI ATNAUJINA ATOMINIUS BANDYMUS

Sovietija paskelbė, kad atnaujinanti branduolinių ginklų bandomuosius sprogdinius, nes "imperialistų kraštai" ją privertę tai daryti.

Tasso paskelbtame komunikate Sovietija taip pat įspėjo, kad rusų mokslininkai esą "išdirbę projektus serijinei nepaprasto stiprumo branduolinių bombų gamybai", ir tų super-bombų sprogdinamoji jėga siekianti iki 100 milijonų tonų TNT.

Maskvos komunikate taip pat sakoma, kad sovietų raketos, panašios į tas, kuriomis buvo erdvėn išskirti abu astronautai, galinčios tas bombas nunešti į bet kurį žemės rutulio punktą.

Išardė derybas

Sovietų komunikatas buvo paskelbtas, praėjus keliolikai valandų po to, kai ambasadorius Arthur H. Dean ženevoje įteikė naują JAV pasiūlymą, kuris turėjo išsklaidyti sovietų būks-tavimus, kad JAV ruošiasi atnaujinti požeminius branduolinius bandymus, kuriems susekti tuo tarpu dar neturima patikimų priemonių.

Sovietų delegatas Carapkinas ne tik ignoravo JAV pasiūlymą, bet net susilaikė nuo pažadų, kad JAV planas bus studijuojamas. Jis tik pareiškė, kad derybos esančios betikslės, jeigu nėra įtraukiamos į visuotinio nusiginklavimo derybas. Jas buvo planuojama pradėti rugpjūčio pradžioje, bet dėl sovietų išgalvojimų trukdymų negalėta pradėti.

Carapkinas taip pat pastebėjo, kad Sovietija niekada nepritarianti bet kokiai atominių bandymų nutraukimo kontrolei, nes tai padėtų Vakarams šnipinėti sovietines paslaptis. Bet Carapkinas, kuris tą pareiškimą padarė, vos tik grįžęs iš Maskvos, nė puse žodžio neužsiminė apie sovietų nusistatymą atnaujinti branduolinius bandymus.

Taip 338-tu posėdžiu pasibaigė trejus metus trukusios JAV, Britanijos ir Sovietijos derybos dėl atominių bandymų nutraukimo. Jos buvo pradėtos 1958 m. spalio 31, sovietams paskelbus savanorišką bandymų pertraukimą, kurį sekė panašus JAV susilaikymas.

Pradžioje sovietai derybas vilkino vadinamųjų procedūrinių klausimų klampyne, vėliau, priešus prie konkretesnių planų, pradėjo ryškėti, kad jie iš tikrųjų nenori visiškai nutraukti tuos bandymus, tik siekia laimėti laiko, kol pasigamins stipresnes, pavojingesnes bombas. Iš Maskvos komunikato aiškėja, kad jie tai pasiekė.

Pavojus visai žmonijai

Į Maskvos komunikatą nedelsdami reagavo JAV Baltieji Rūmai. Prezidento pareiškime pabrėžiamas susirūpinimas, kad sovietai tokiu žingsniu sukėlė pavojų visai žmonijai ir sugriovė viltis sumažinti ginklavinės lenktynės.

Prezidentas įsakė ambasadoriui Arthur H. Dean skubiai grįžti į Washingtoną ir sušaukė nepaprastus JAV karinių ir politinių vadų pasitarimus. Juose bus nuspręsta, ar ir JAV turi pradėti atominius bandymus.

JAV taip pat planuoja branduolinių bandymų klausimą perduoti Jungtinėms Tautoms.

Įtampa Brazilijoje didėja

Brazilijos karinė vadovybė įsakė viceprezidentui Joao Goulartui negrįžti Brazilijon "esamoje būklėje" ir nebandyti perimti prezidento pareigų.

Tuo įsakymu buvo paneigti anksčiau pasklidę pranešimai, kad kariniai vadai priėmę kompromisinę formulę, pagal kurią Goulartas galės grįžti Brazilijon ir užimti prezidento postą su sąlyga, kad būtų pakeista vyriausybės sistema, egzektyvine galia suteikiant krašto premjerui, o prezidentui liekant tituliariu valstybės šefu.

Goulartas iš Europos atvyko į JAV, iš kur išvyko link Buenos Aires. Jis pareiškė, kad galimai greičiau grįšias į Braziliją, bet tuo tarpu žinoma, kad jis turi lėktuvo bilietus į Urugvajų.

New Yorke, reporteriams klausinėjant, ar jis esąs komunistas, Goulart nusijaukė ir netiesiogiai paneigė.

Tuo tarpu iš Rio de Janeiro gautuose pranešimuose sakoma, kad Goularto šalininkai užblokavę pietinės Brazilijos uostą Porto Alegre, neleidžiant į jį įplaukti

laivyno vienetams. Tai buvo padaryta Goularto svainio, Rio Grande do Sul valstijos gubernatoriaus, įsakymu. Užblokavimą įvykdė stipri trečioji armija, kontroliuojanti pietines Brazilijos valstijas. Jos vadas atsisakė pildyti karo ministerio maršalo Denys įsakymą pasitraukti iš pareigų.

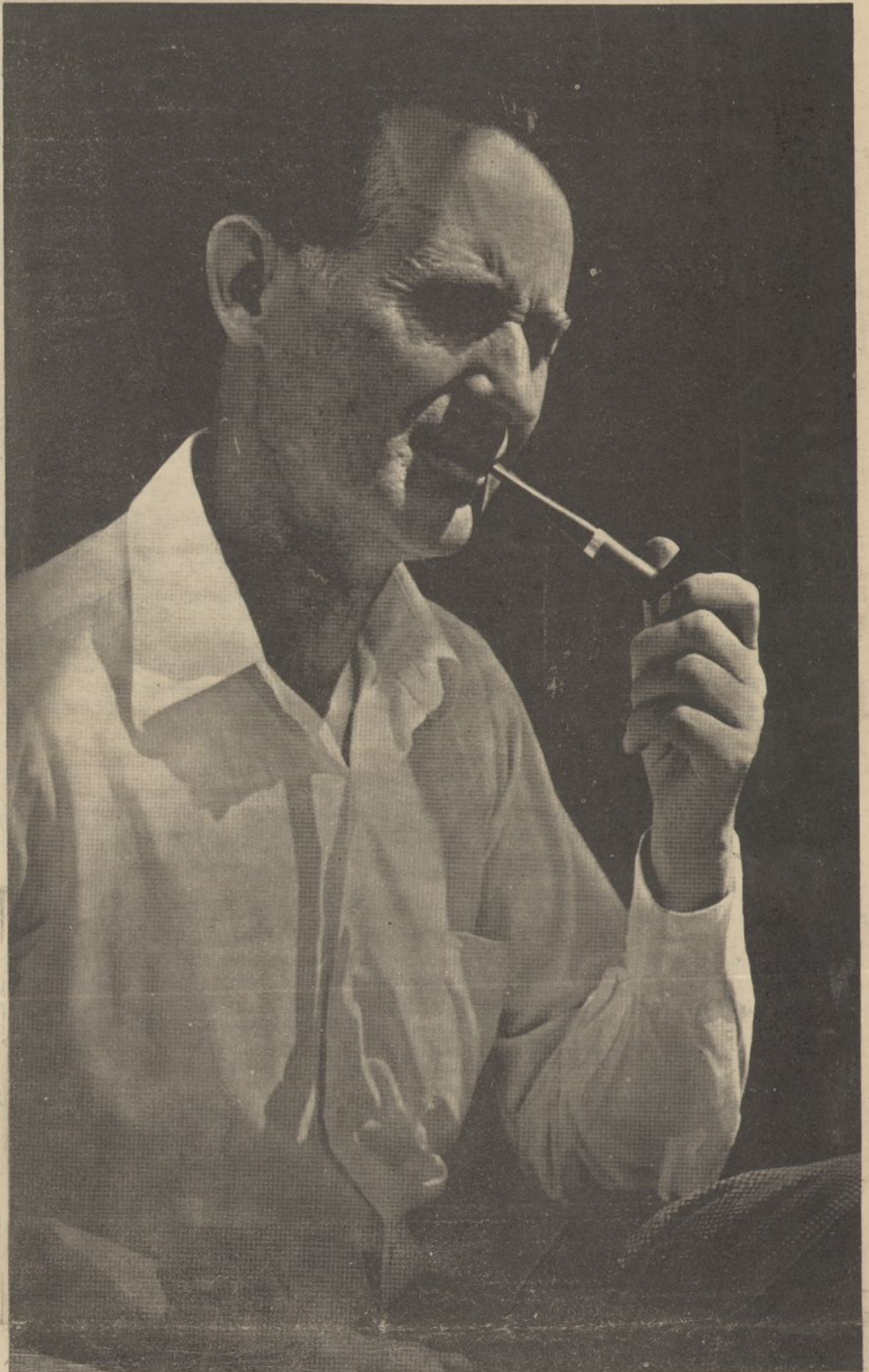
Buvęs prezidentas Juscelino Kubitschek pareiškė abejones, kad vargu būsią galima pasiekti kompromisą, kuris sukludytų pilietinį karą.

Prez. Kennedy spaudos konferencijoje pareiškė, kad Jungtinės Valstybės į tą ginčą nesikišiančios, nes tai pačių brazilų reikalas.

Angoloje

Angolos sostinės Luandos laikraščiai pačiomis didžiausiomis antraštemis paskelbė Portugalijos vyriausybės nutarimą suteikti lygias konstitucines teises ir keturiems su puse milijono afrikiečių.

Šis nutarimas, paskelbtas užjūrių ministro Moreiros, taip pat liečia per 5 milijonus afrikiečių ir kitose dviejose Portu-

Kompozitorius JULIUS GAIDELIS, jo vadovaujamas Bostono mišrus choras, moterų trijo ir solistė Stasė Daugėlienė rugsėjo 23 dieną atvyksta į Clevelandą, kur atliks meninę programą Dirvos metiniame spaudos balijų-koncerte. Tai bus reta proga išgirsti vis labiau garsėjantį Amerikoje Bostono mišrųjį chorą. Redakcijos kolegijos narys Stasys Santvaras šiame numeryje (5 psl.) sužindina skaitytojus su kompozitorium Juliu Gaideliu ir jo kūryba.

K. Daugėlos nuotrauka

CLAY – PREZIDENTO ĮGALIOJINIS BERLYNE

Prezidentas Kennedy spaudos konferencijoje paskelbė, kad generolas Lucius D. Clay, buvęs JAV karinis gubernatorius Vokietijoje sovietinės blokados metu, yra siunčiamas į Vakarų Berlyną, kaip asmeninis prezidento įgaliotinis.

Jis pradės eiti pareigas rugsėjo 15, t. y. dviem dienom anksčiau, negu įvyks visuotiniai rinkimai laisvoje Vokietijoje.

Lucius D. Clay yra vadinamas oro tilto architektu 1948-49 metais ir Vakarų Berlyno laisvės simboliu. Prez. Kennedy pareiškė, kad jis ir valstybės sekretorius Rusk turį "nepaprastą pasitikėjimą" generolu Clay. Tas pasitikėjimas, kaip atrodo, dar sustiprėjęs po audringų generolo sutikimų Vak. Berlyne, kai jis ten ne-

seniai lankėsi kartu su viceprez. Johnsonu.

Nors prez. Kennedy pabrėžė, kad generolo Clay siuntimas Berlynan nekeičias dabar ten esančių JAV karinių ir diplomatinių atstovų atsakomybės, bet kalbama, kad prezidentas nesąs patenkintas ten veikiančios JAV žvalgybos duomenimis apie komunistų veiksmus. Clay palaikys glaudų ryšį su JAV ambasadoriumi Bonnoje ir JAV karinių pajėgų viršininku Vak. Berlyne.

Toje pačioje spaudos konferencijoje prez. Kennedy paskelbė, kad rugsėjo 11, prieš prasidedant Jungtinių Tautų plenumo sesijai Washingtono įvyks JAV, Britanijos, Prancūzijos ir Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministerių konferencija, kurioje pagrindinė tema sudarys Berlyno krizė.

Sakoma, kad prieš tai dar bus bandyta siekti neoficialaus kontakto su sovietais, tiriant jų nusistatymą dėl derybų Berlyno klausimu. Tai buvo sutarta šios savaitės pirmoje pusėje vykusiuose sąjungininkų ambasadorių pasitarimuose su aukštaisiais valstybės departamentų pareigūnais, bet dar tebesvarstoma, kokiu būdu tą kontaktą užmegsti.

Sovietai atšaukė demobilizaciją

Tuo pačiu metu Maskva

paskelbė, kad ji sulaikanti po ginklų šiemet demobilizuotinus karius, nes, esą, jei kiltų karas dėl Berlyno, tai sovietai norį "galutinai ir visiems laikams likviduoti jėgas, keliančias agresijos pavojų".

Sovietų armijoje sulaikomų kareivių skaičiai nenurodomi, bet maršalas Malinovskis įsakė juos sulaikyti, "iki bus pasirašyta taikos sutartis su Vokietija".

Incidentai Berlyne

Tuo tarpu pačiame Berlyne kasdieną įvyksta mažesni incidentai tarp vakariečių ir komunistų policijos. Trečiadienį amerikiečiai pasiuntė sovietų sektoriun kelis mažųjų tankų ir šarvuotą automobilį, siekdami išvaduoti komunistų policijos sulaikytą automobilį su keturiais uniformuotais amerikiečiais.

Jie buvo išsileidę apžiūrėti miesto, bet sovietiniai sektorijūje juos sulaikė vadinamoji "liaudies policija". Gavęs apie tai žinią, JAV karinis komendantas pasiuntė du tankus ir 5 šarvuotus automobilius ir, abiem pusėms nukreipus ginklų vamzdžius į priešus, mašinų motorams veikiant, prasidėjo derybos. Amerikiečiai reikalavo išsukti sovietų karininką. Po kiek laiko atvyko sovietų majoras ir pareiškė "protestą", bet dėl ko jis protestavo, taip ir liko neaišku. Amerikiečiai buvo paleisti.

Neseniai Australijos ir Naujosios Zelandijos universitetus lankė sovietų studentų delegacija, kuri viešose konferencijose stengėsi paneigti vykdytus ir dabar tebevykdomus trėmimus iš Pabaltijo kraštų, tvirtinant, kad socialistinėje tėvynėje esąs tikras žemiškas rojus, kur viešpataujanti pilna religijos laisvė, moterų nedarbas sunkių darbų, krautuvės, kaip ir Vakaruose, perpildytos prekėmis... Toms jų melagystėms ne visi studentai tikėjo, ypač tie, kurie nors ir maži būdami, asmeniškai pergyveno sovietinę okupaciją. Lietuviai, latvių ir vengrų tautybių studentai, dalyvavę konferencijoje atidengė šių biaurų sovietinių studentų melą. Auklando universitete buvo išleistas atatinamos kortelės su faktais apie tragiškąją pavergtųjų tautų padėtį. Naujosios Zelandijos Herald įsidėjo šią nuotrauką, paaiškindamas, kaip lietuvis studentas atkerta meluojančiam rusui, atidengdamas sovietinio režimo visus žiaurumus ir sunkią ekonominę padėtį Sovietijoje.

ANGOLOS TRAGEDIJA (1)

PORTUGALIJA PASIRYŽUSI ILGAM KARUI

Angolos generalgubernatorius ir karinių pajėgų viršininkas gen. Delandes yra prisiekęs negrų suklimą krašto šiaurėje numalšinti ir tvarką bei ramybę kolonijoje atstatyti. Norėdamas tą tikslą pasiekti ir blogesnio negu Konge, sąmyšio išvengti, jis susiduria su trigubu uždaviniu:

* surasti sukilėlius plačiuose šiaurės miškuose ir juos sunaikinti;

* nuslopinti baltųjų kerštą ir atgauti čiabūvių pasitikėjimą;

* vėl ant kojų pastatyti žlungantį Angolos tkl.

Greitos pergalės vilčių jau atsisakyta. "Mes turime būti pasirošę ilgai ir žiauriam lo-

kaliniam karui", sako vyresnįji karininkai.

VIENTINTELĖ GALIMYBĖ

Laukinis, tankiomis džiunglėmis užžėlęs regionas, keturis kartus didesnis už pačią Portugaliją, tebėra sukilėlių kontroliuojamas. Jo užnugarį tęsiasi ilga, atvira siena, per kurią jie iš Kongo gauna karinių reikmenų ir savanorių papildymus. Iš kitos pusės, portugalų armija susideda iš jaunų kareivių, kurie čia pirmą kartą susiduria su džunglių karu ir jo žiaurumais.

Tai tik keletas sunkių problemų, kurios iškyla naujam gubernatoriui ir jo štabui. Bet armijos vadovybė yra pramačiusi tuos sunkumus. Jai taip pat labai aišku, kad vienintelė pergalės galimybė yra šiaurės naraminime, sukilėlius atkertant nuo sėslių gyventojų ir juos nustumiant į gynyimosi pozicijas.

Pirmas žingsnis buvo sustabdymas savaime suprantamo portugalų kolonistų keršto prieš negrus. Daugelis baltųjų ūkininkų neteko savo šeimų siaubingose

teroristų skerdynėse, į kurias jie reagavo beatodairiškai negrų žudymu.

Norint geriau tai suprasti, reikia atsiminti sukilimo pradžios istoriją. Kovo 15 naktį, be jokio įspėjimo iš anksto, šiaurinėje Angoloje prasidėjo istorijoje saulygių neturinčios skerdynės. Per tris dienas buvo negailestingai nužudyta mažiausia 700 europiečių -- vyrų, moterų ir vaikų -- ir apie 300 mulatų, gyvenusius plantacijose.

Tuo metu Angoloje stovėjo tik apie 1,500 portugalų armijos karių, ir 200,000 baltųjų baimė, kad juos visus gali iškersti penki milijonai afrikiečių, spontaniškai iššaukė paniką ir kerštą. Niekas galbūt nesužinos, kiek tada afrikiečių žuvo, bet misijonierių ir portugalų priešų skelbiamas tūkstantinės sumas daugumas neutralių stebėtojų laiko perdėtomis.

BŪDINGA SUKILĖLIŲ DISCIPLINA

Pirmieji šiviai kovo 15 naktį pasigirdo nedideliame Kongo pasienio miestelyje Sao Salvador. Tame miestelyje yra gimęs Holden Roberto, kuris gyvena Leopoldvilėje ir daugelio laikomas sukilėlių vadu.

Vėliau, rytui švintant, tuo pačiu metu sukilėlių teroras prasidėjo keturiasdešimtyje šiaurinės Angolos punktų. Tai reiškia, kad sukilimas buvo labai rūpestingai iš anksto suplanuotas ir drausmingai vykdomas.

Pradžioje sukilėliai beveik nedarė nuostolių turtui, bet po kelių dienų pradėjo sistemingai deginti plantacijas ir naikinti inventorių.

Užsieniečiai stebėtojai mano,

kad sukilėliai tikėjosi įgąsdinti portugalus taip, kad iš Angolos prasidėtų toks pat jų masinis bėgimas, kaip belgių iš Kongo. Kai portugalai smogė atgal po pirmosios teroro nakties, sukilėliai pakeitė savo taktiką ir pradėjo plataus masto naikinimus, kaip ekonominio karo priemonę.

KERTAMOS GALVOS

Portugalų armijos karininkai šiaurėje neslepia, kad jie bando išžudyti ko daugiau teroristų, nes šiame metode jie žiūri vienintelę efektingą išeitį.

Neretu atveju nužudytiems teroristams nukertamos galvos, kurios iškeliamos ant karčių. Portugalai tai aiškina šitaip: sukilėliai tik savo žynių užtikrinimais, kad jie grįšią gyvenimui, jeigu žūsia kautynėse. Ši mitą esą galima palaužti, juos įtikinant, kad jie rizikuoja tikrai netekti galvų.

Esama įrodymų, kad sukilimo organizatoriai nesėkmingai bandė revoliuciją išplėsti visoje Angoloje ir turėjo ryšį su jiems simpatizuojančiomis grupėmis krašto pietuose. Pas negrus Luandoje ir daugelyje pietų Angolos miestų rasti sąrašai numatytų išžudytų baltųjų.

Baltųjų "minios teise" ir linčus sutabdė armija. Tvarka ir įstatymas grįžo Angolon, nesikaitant plačių šiaurės rajonų. Portugalijos kareivių atvykimas apramino baltuosius, ir jų išsišokimai prieš juoduosius išnyko.

AFRIKIEČIUS SAUGOTI NUO AFRIKIEČIŲ

Kitą sunkų uždavinį portugalų armijai sudaro apsauga tų afrikiečių, kuriuos galima įtikinti, kad jie grįžtų į pirmąją gyvenimą savo kaimuose. Iš tiesi čiabūvių kaimai, kurie atsisakė bičiuliauti su teroristais, buvo sukilėlių sulgynti su žeme.

Bet didžiausią problemą Portugalijos vyriausybei kelia kriežės atneštos ūkinės pasėkos. Vis didėjęs nedarbas ir mišžiniškos sumos, kurias praryja karinės akcijos, stumia Angolą į ūkinio žlugimo bedugnę.

Kavos derlius šiaurėje sudaro apie 40% visų Angolos pajamų. Dabar bandoma surinkti jo bent trečdalią ar pusę, į darbą įkinkant kariuomenę, savanorių miliciją ir lojalius negrus. Bet kavos medeliai, kurie yra sukilėlių užimtose plantacijose ir todėl liko be priežiūros šiais metais, neduos derliaus ir ateinančiais metais.

(Bus daugiau)

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

NEPASISEKĘS KASSEM BANDYMAS (2)

Irako diktatorius Kassemas labai retai išvyksta už Bagdado ribų. Ten dažnu atveju divizijų generolai daugiau lemia, negu centrinė vyriausybė su savo beveik nepermatoma politika, kuri jau yra gavusi "vairuojamos anarchijos" vardą. Taigi, praktiškai Iraką daugiau valdo penkių divizijų vada, negu pats Kassemas, kuris yra pasyvus, dėsias diktatorius, kaip ir Franco, tolyn stumias sprendimus.

Bet ir karininkų tarpe esama labai skirtingų pažiūrų. Generolai be išimties yra antikomunistai. Jaunesniųjų karininkų tarpe yra ir komunistų ir nasseristų. Tačiau Kassemas kaip tik ir išnaudoja tą jų nevieningumą. Jis iš savo patirties puikiai pažįsta arabų karinės kastos mentalitetą, o iš kitos pusės, kaip ir daugelis diktatorių, teikdamas tai kasta privilegijas, ją labiau pririša prie savęs.

Blogėjanti ekonominė būklė

Kassemas, užėmęs valdžią, gyventojams pažadėjo skubų ūkinės būklės pagerinimą. Jo demagogija siekė taip toli, kad analfabetų masėms mestas šūkis — "geležinkeliai dabar priklauso liaudžiai" — pastarųjų buvo suprastas taip, jog jie dabar galės keliauti nemokamai.

Ekonominė krašto būklė per pastaruosius trejus metus sistemingai blogėjo. Kainos kilo. Irakas, kuris prieš Kassemos revoliuciją eksportavo javus, dabar turi juos įsivežti. Žemės nuosavinimui iššaukė dirvonuojančius laukus, nes valstybė neturi pakankamai pinigų bežemiems vietoje išvartytų dvarininkų įkurdinti. Rezultate: net Bagdado apylinkėse matomi platus užleisti, nedirbami laukai, o režimas turi griebtis vis naujų psichologinių manevrų, kad nukreipus gyventojų dėmesį nuo ūkinio sunkumų.

Nafta, kasmet duodanti apie 30 mil. dolerių, sudaro pagrindinį Kassemos pajamų šaltinį, kurį jis naudoja pagal savo užgaidas. Prieš revoliuciją didžioji tų pajamų dalis buvo skiriama ūkinio vystymo projektams, kas garantavo, nors ir lėtą, bet pastovų krašto kilimą. Dabar Kassemas didžiąją tų pajamų dalį sunaudoja ginklams iš Sovietijos ir Čekoslovakijos pirkti.

Propaganda vietoj pažangos

Anksčiau veikusi Development Board buvo likviduota ir pakeista ūkinio planavimo įstaiga. Senajai institucijai buvo prikiama, kad ji buvo per daug dėmesį sukoncentravusi į ilgalaikius projektus, neteikdama gyventojams skubios pagalbos.

Dabar jau visiškai neskelbiama, kur didžiosios pajamos iš naftos sunaudojamos. Vietoj to Kassemas pučia propagandą skelbdamas, kad būsia pastatyta 20,000 naujų namų, 60 plantų, 50 elektros jėgainių ir 50 pramonės įmonių.

Bet niekas nežino, kiek milijonų sunaudota naujiesiems karininkų namams Bagdado priemiestuose, kokias milijoniškas sumas prarijo sovietinių sprausminių lėktuvų ir modernių tankų užpirkimai, kokių svoriu biudžetą užgula pensijos buvusiams valdininkams. Nes Kassemas tiki, kad aukštos pensijos esanti geriausia priemonė nepatogiai opozicijai nutildyti.

Praeitą mėnesį pats Kassemas derėjosi su Irak Pet-

roleum Company, kuri eksploatuoja Irako naftos šaltinius. Derybos, kuriomis buvo siekiama pakeisti 1952 metų sutartį, iširo. Taigi, reikėjo laukti smurto aktų. Bet nedėkinga būklė tarptautinėje naftos rinkoje greičiausiai bus paskatinusi Kassemą laikytis atsargiai. Be abejo, jis mielai nacionalizuotų naftą, jei galėtų tikėtis, kad ją lengvai ir parduosias. Tuo požiūriu Kassemas yra didelis realistas, neužmiršęs Mossadegho bankroto Irane prieš dešimtį metų.

Čia kyla klausimas, kodėl jis birželio 26 pareiškė pretenzijas į Kuveitą, tuo pat

metu pasiūsdamas į Persijos įlankos pakrantes savo divizijas. Jis greičiausiai tikėjosi, kad galėsiąs Kuveito naftą užgrobti be pasipriešinimo, anglams savaitę anksčiau atsisakius protektorato. Tai būtų padvigubinę jo pajamas iš naftos ir pagelbėję išbristi iš finansinių ir ūkinių krizių. Toks laimikis magnetiškai traukia kiekvieną diktatorių, o Nasserui panašus netikėtas smūgis Suezės vi- siškai naudingai pasibaigė.

Bet Kassemos bandymas, anglams skubiai reagavus, nuėjo niekais, ir jis liko besikapstas krizėse, kaip ir anksčiau.

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

FROM

SALVATORE A. PRECARIO

CANDIDATE FOR

JUDGE

OF THE MUNICIPAL COURT
ASSISTANT LAW DIRECTORGREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

ROTH STEEL PRODUCTS

1335 East 171st St.

IV 1-8700

GREETINGS and BEST WISHES
THE L & K HOTEL

654 BOLIVAR ROAD

SU 1-4197

Cosmos Parcels Express Corp.

(Licensed by Intourist)

PASKUBINA JŲSŲ SIUNTINIŲ JŲSŲ DRAUGAMS
IR GIMINĖMS I BET KURIAJ SSSR DALI.
SIUNTINIAI APDRAUSTI • PRISTATYMAS GARANTUOTAS • GAVEJAS NIEKO NEMOKA.

Visuose mūsų skyriuose Jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite negu pirkdami kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniam, pigiau negu bet kur kitur. Dėl nemokamų kainorasių ir papildomų informacijų rašykite ar aplankykite jums artimiausį mūsų skyrį:

NEW YORK 2, N. Y., 39 — 2nd Avenue — Tel. AL 4-5456
BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Avenue — Tel. DI 5-8808
LAKEWOOD, N. J., 126 — 4th Street — Tel. FO 3-8569
PATERSON 1, N. J., 99 Main Street — Tel. MU 4-4619
NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel. LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson St. — Tel. HU 1-2750
WORCESTER, Mass., 174 Millbury St. — Tel. SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich., 11333 Jos. Campau — Tel. TO 7-1575

CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th St. — Tel. TO 1-1068
CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Ave. — Tel. BR 8-6966
CHICAGO 29, Ill., 2439 W. 69th Street — Tel. WA 5-2737
LOS ANGELES 22, Cal., 960 So. Atlantic Blvd. — Tel. AN 1-2994

SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter St. — Tel. FI 6-1571
NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Ave. — Tel. BI 3-1797
PHILADELPHIA 23, Pa., 530 W. Girard Ave. — Tel. WA 2-4035

WATERBURY, Conn., 6 John St. — Tel. PLaza 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich., 606 Bridge St. N.W. — Tel. GL 8-2256

PASSAIC, N. J., 176 Market Street — Tel. GR 2-6287
DETROIT, Mich., 7300 Michigan Ave. — Tel. VI 1-5355
ATHOL, Mass., 61 Mt Pleasant St. — Tel. CH 9-6245
VINELAND, N. J., West Landis Ave., — Tel. LI 2-1767

Greek Orthodox Club Blvd.
BOSTON 18, Mass., 271 Shawmut Ave — Tel. LI 6-3330
WOODHAVEN 21, N.Y., 84-17 Jamaica Ave — Tel. VI 6-3330

Šis skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.

dovanos
* taupytojams *

PADĖJUS \$500.00 AR DAUGIAU
DUODAME ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MĖN.
DUODAMOS
VIS NAUJOS
DOVANOS.

5 1/4 %

mokame už
ilgalaikės
taupymas!

DARBO VALANDOS:

pirm. 9 iki 8 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, vad. j. a.

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL. / BI 2-1397, TO 3-8131

M O K A M E

4 1/4 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS ...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinė kolegija sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIŠ, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Laisvųjų ir pavergtųjų darbo dienos šventė

Darbo diena jau švenčiama beveik visame pasaulyje. Tik ne vienu laiku ir ne vienoda prasme.

Ta šventė daugiau yra darbininkų siekių — pagerinti savo materialinę būklę ir pakelti kultūrinį lygį, įgyvendinimas.

Šių siekių įgyvendinimo kova, prasidėjusi 19 šimt. Vakarų Europoje, buvo ilga ir nepaprastai sunki, todėl jos laimėjimas visai pelnytai kasmet ir švenčiamas.

Tuo metu gyvenęs komunizmo teoretikas Marksas įrodinėjo, kad visiška žmonių lygybė, pilnutinis pasidalinimas turto, didelė technikos pažanga pašalintų skurdą, nekultūringumą ir visas blogybes žemėje. Jis teoretiškai įvairiais būdais įrodinėjo, kad žmonija tik tuo, o ne kitu būdu, gali pasiekti gerbūvio.

Marksas tas idėjas skleidė atitraukęs nuo realaus pasaulio. Dėl to tai ir buvo tik teorija, nors tuo laiku atrodė nesugriauinama ir jo mokslo skelbėjų radosi visuose kraštuose. Vienas iš tokių, Paul Lafargue, prancūzų socialistų partijos kūrėjas ir vadas, gyvenęs 19 šimtmečio gale ir 20-tojo pradžioje, tvirtino, kad kai tik proletariatas paims valdžią į savo rankas, tuoj pat sutrumpins darbo laiką, padidins poilsio dienų skaičių ir darbininkai tik tada pasieks aukščiausią gyvenimo lygį.

Tačiau, kaip ir paprastai, teorija rodo vieną, o gyvenimo tikrovė visa ką kitą. Jų teorijos darbo žmogui atnešė ne žadėtąsias gerybes, ne trumpiausią, bet patį ilgiausią darbo laiką, skurdą ir vergiją. Ten prievarta švenčiama darbo diena — gegužės pirmoji paniekintiems darbo žmonėms neša ne džiaugsmą, o nevilį.

Tuo pat laiku darbininkų judėjimas, jų pastangos pagerinti savo buitį plėtėsi ir JAV-se. 1882 m. rugsėjo 5 dieną įvyko pirmas didžiulis darbininkų paradas New Yorke, kurio svarbiausias šūkis buvo: Aštuonios darbo valandos! Tai buvo demonstracija darbininkų troškimo daugiau teisių ir laisvės.

Vieni džiūgavo, kiti bijojo, kad toks darbo laiko sumažinimas sužlugdys krašto ekonominį gyvenimą, ką tuo laiku, prieš 77 metus, skelbė New York Times dienraštis.

Tačiau nuo to laiko kapitalistinių kraštų darbininkai, o ypač Amerikoje, pasiekė daug laimėjimų. Žymiai pakėlė savo gyvenimo lygį, ekonominis bei kultūrinis jų gyvenimas ne žlugo, bet augo. Visi pajuto, kad tik daugiau poilsio ir laisvo laiko turintis žmogus yra kūrybingesnis, veiklesnis kultūros ir kitose srityse.

Reikia pilnai tikėti, kad šis kraštas nesustos prie aštuonių darbo valandų ir penkių darbo dienų savaitėje, bet darbo laiką mažins ir darbininko gyvenimą gerins. Buvęs viceprezidentas R. Nixon yra pareiškęs, kad keturių darbo dienų savaitės įvedimas yra netolimos ateities reikalas.

Laisvojo pasaulio darbininkų siekiai išsipildė ir jie kasmet džiaugsmingai darbo dieną švenčia. Proletariato valdovai nors ir giriasi, bet kartu ir patys save išduoda, kad jie iki šiol savo pažadų neįgyvendino. Daily News (New Yorko dienraštis) savo vedamajam tą padėtį taip aptaria:

Raudonieji už geležinės uždangos savo vergams daug visko pridėjo per 44 metus. Ir niekad neištesėjo. Tai matome ir iš to, kad per ateinančius 20 metų savo vergams Chruščiovas ir Co. žada kiekvienai šeimai patogų butą, geresnį maistą, elektrinius namų įrankius, kaime nemokamai rodys kino filmus, nemokamą mokslą ir k. Iš tų pažadų matome, ko raudonieji neturi, ko jiems labiausiai dar trūksta. O tai yra vidutinio Amerikos darbininko kasdieninio gyvenimo lygis, kuriuo jis labai senai naudojasi.

Gerai turėti savo šeimai patogų butą, geresnį maistą, nemokamai mokyti ir žiūrėti filmų. Bet kai nėra laisvės, tai visas tas gyvenimas darosi nepaprastai sunkus ir tokių pažadų įgyvendinimas tik popieriujė tegalimas. Tik laisvėje gyvendamas žmogus tegali to pasiekti. E. Č.

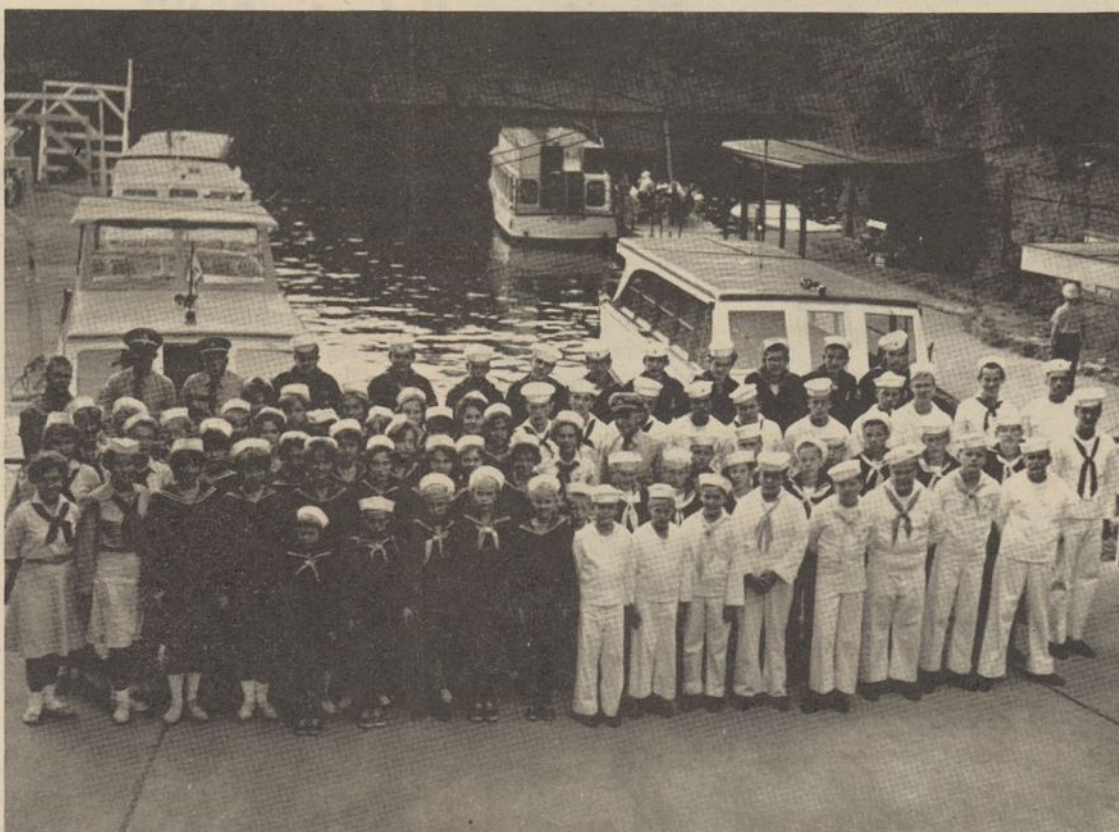

DR. A. RAZMA ATSAKO DR. A. NASVYČIUI

Perskaičius Dr. A. Nasvyčio straipsnį Dirvoje Nr. 98, norėjusi paklausti jį asmeniškai, ar jis pats tiki tuo, ką tame straipsnyje rašo? Ar jis tai daro besirėdamas šantažuoti tvirtai besikuriantį Lietuvos Fondą ir šantažuoti žmones, kurie nieko bendro neturėjo ar neturi su šiuo fondu? Jeigu jis tuo tiki ką rašo, tai kažkur kažkas nesuderina su logikos dėsniais. Tiesa, esu girdėjęs iš Dr. A.

Nasvyčio artimų bendradarbių, kad jis labai dažnai išeina vienas prieš visus, jeigu jo pasiūlymas negauna daugumos pritarimo. Pasirodo, jis nepripažįsta demokratiškumo principų.

Perskaitęs minėtą Dr. A. Nasvyčio straipsnį radau daugiausia 40 neteisingų tvirtinimų. Norėčiau čia viešai apgailestauti ir atsiprašyti prof. J. Kuprionį, kuris taip negarbingai buvo įtrauktas į Dr. A. Nasvyčio

Grupė Chicagos jūrų skautų, stovyklavusių tris savaites Hellvar saloje, Wisconsin.

SKAITYTOJŲ NUOMONĖS

MINĖKIME VYTAUTĄ DIDIJĄ

L. VAICIONIENĖ

Dirvos 98 nr. Z. V. Rekašius šneka apie nešvestines šventes. Tokių tu švenčių esanti Vytauto Didžiojo Lietuvos karaliumi vainikavimosi diena.

Tą dieną ar kitą panašią

straipsnį. Aš prof. J. Kuprionio asmeniškai nepažįstu, bet su L. Fondo iniciatoriais džiaugiuos jo realiu straipsniu "Milijono Fondas", paskelbtu Draugo vasario 9 d. numeryje. Verta tą straipsnį daug kam paskaityti.

Prof. J. Kuprionis Dr. A. Nasvyčio straipsnyje įtrauktas į kokius tai "slaptus mano grupės šalininkus", o aš pats padarytas kokiu tai "legendarinu" veikėju, turinčiu galią kontroliuoti visus JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos ir Tarybos prezidento darbus.

Aš pagarbiai lenkiu galvą prieš tų žmonių nuveiktus darbus. Mes tam ir apsisprendėme nesigailėti nei laiko nei tūkstantinių, kad suorganizuodami L. Fondą, pastoviai ir efektyviai galėtume pinigais remti Lietuvių Bendruomenę, kultūrininkus, mūsų jaunimo vadus, mokytojus ir mūsų menininkus, kurie dirba lietuviškos kultūros naudai.

Man gailla, kai jis užsipuolė kai kurią lietuvišką spaudą ir netinkamoje vietoje iškėlė lietuviškos visuomenės pasyvumą. Taip pat gailla, kad taip neapgalvotai nori sustabdyti privačių iniciatyvą lietuviškos veikimo bare. Šis veikimo baras yra toks platus, o darbuotojų taip mažas. Reikėtų ne stabdyti, bet raginti, kad daugiau pasireikštų privati iniciatyva lietuviškos veikimo bare.

Dėl lietuviškos visuomenės pasyvumo norėčiau pasakyti, kad ji tikrai nėra pasyvi konkrečioms, psichologiškai realioms planoms lietuviškos veikimo bare. Įsitikinimui reikia tik prisiminti, kad ir šių metų Dainų šventė, kuri lietuvių buvo reikiama remiama, nekalbant apie pačių chorų dalyvių didelį pasižavinimą. Verta prisiminti ir neseniai Chicagoje vykusioje parodoje įrengtą Lietuvos paviljoną.

Tą patį tenka pasakyti ir dėl mūsų mėsos šūkiu suorganizuoti milijoninį Lietuvių Fondą. Tuo reikalu mes gavome daugiau kaip 100 laišku, mums nepažįstamųjų straipsniai užpylė visą lietuvių spaudą (jų buvo už ir prieš-tai yra aktyvumo ženklas). Naujam Lietuvių Fondui gavome tūkstantines iš visai nepažįstamų ir visai nepašytų asmenų. Pakviestieji į L. Fondo posėdžius atėjo su didžiausiu entuziazmu (seni ir jauni, iš įvairių ideologinių grupių) ir dalyvavo juose labai aktyviai. Nebuvo posėdžio, o jų šiais metais turėjome virš 10, kur nedalyvavau 12-25 asmenys. Keletas atvažiuodavo net po 100 ar daugiau mylių. Lietuviška spauda mums buvo taip pat palanki skirdama vietos straipsniams.

Nėra namų be dūmų. Taip pat nėra nei tokios visuomenės, ku-

galima švesti ir nešvesti, tai, man rodos, priklausys nuo to, kaip mes vertiname savo valstybės praeitį ir jos buvimo istorinius faktus. Faktą, kad Vytautui Didžiajam buvo pripažinta Lietuvos karaliaus karūna, iš istorijos lapų nebūtų reikalo išbraukti ir jo neatsiminti mūsų visuomeniniame gyvenime. Jeigu kas laikytų tą faktą neprasmingu ar žalingu, žinoma, šventė nešvestina.

Mes minime ne karūnos pagrobimą, kaip rašo Z. V. Rekašius, bet Vytauto D. viešpatavimo laikotarpį, jam o kartu ir Lietuvai karūnos pripažinimą ir jo mirtį.

Karūna čia yra tik pripažintos karalystės matomas ženklas — ir toks, kokio buvo tuo laiku valstybės valdymosi forma. Žino-

rioje nepasirodė neregumų. Tai yra žmogiška ir natūralu. Reikia mažiau žiūrėti į mūsų visuomenės pesimistinę pusę, bet daugiau į optimistinę. Reikia žiūrėti į mūsų visuomenę daugiau pro Vaidžanto akinius, nes taip žiūrėdami daugiau padarysime. O lietuvių visuomenė vadovaujantieji turi griežtai laikytis visų moralinių ir logikos dėsnių savo viešuosiuose darbuose. Ir jie turi dirbti ne dėl asmeninės ambicijos, bet dėl pačios idėjos. Asmeninės ambicijos turi užleisti vietą tikroms ir kilnioms idėjom. O taip dirbant tikrai bus daugiau padaryta.

A. RAZMA
Wilmington, Ill.

Chicagiečiai LB Tarybos nariai su Lietuvių Fondo organizatoriais posėdžiauja Chicagoje rugpjūčio 23 d. Sėdi iš kairės: T. Blinstrubas, J. Švedas, V. Šmulskytis, kun. J. Šantaras, prof. V. Jakubėnas, J. Jasaitis, A. Rūgytė, J. Tamulis, B. Babrauskas, dr. G. Balukas, dr. A. Razma, kun. P. Garšva, dr. J. Valaitis, inž. D. Bielskus, V. Dzenkauskas, V. Noreikos nuotrauka

tik "išdiskutuoti" ar Vytautas D. buvo ir ar jis mūsų.

Todėl ši šventė nėra liūdina, ir jaunimo neturėtų atbaidyti, bet nušviestas Vytauto Didžiojo asmuo galėtų net patraukti panašiem žygiams. Be to dar sužinotų už ką valstybių vairuotojai įgydavo tai valstybei karaliaus vainiką.

Daug kartų šioje šventėje yra tekę klausytis mūsų istorikų kalbų, bet nesu girdėjusi nė vienos, kad jie pro tą "istoriją braidytų su patriotiškų ašarojimų pamėgimu" (Z. V. Rekašius), bet kalbos yra buvusios labai įdomios, naudingos, patraukiančios. Jeigu Z. V. Rekašius yra girdėjęs tokių kalbų, kaip rašo, tai čia ne šventė kalta, ne istorinis faktas bevertis, bet pakviestas per daug jautrus kalbėtojas.

Lietuvoje jos irgi nebūdavo liūdnos. Jeigu būtų kam ir liūdna, kad su Vytauto D. mirtimi Lietuva daug ko neteko, tai nereikėtų už tai rūstauti. O galėtis valia ne tik savo šeimos mirusių narių ir artimųjų, bet ir asmenybių net šeimas aukojusių krašto laisvei. Autorius Žalgirio mūšio laimėjimą pripažįsta, tai kodėl jam turėtų būti atgrasus to laimėtojo pelnytą pripažinimą vainikuoti Lietuvos karaliumi!

Kodėl pasirinkta ta, o ne kita diena. Atrodo, kad Z. V. Rekašius ne vien šventės esmę nepriimtina, bet ir diena, būtent rugsėjo mėn. 8-jį. Manau, kad ne šventės rengėjai tą dieną pasirinko, o istorikai įvykių faktą įstatė į tą dieną. Antra vertus, jeigu 8-jį išpuola ne šeštadienį ir sekmadienį, tai ji tą 8-ją ir nešvenčiama. Per septynerius metus ji gali čia sutapti su 8-ją tik du kartus. Įdomu kuo taip baisiai autoriui įsikiropus rugsėjo 8-jį? Kas žino, kad iš 365 dienų ir kita gali kam nors būti nepriimtita? Argi Z. V. Rekašius samprotavimas šiuo atveju nėra didesnė Nepriklausomybės laikotarpio nuvertinimo akrobatika, negu ana psichologinė, pasisakiusi už šios šventės šventimą — minėjimą.

Neaišku, kodėl Z. V. Rekašius įrodinėja Vasario 16-sios visuotinumą ir švestinumą. Argi yra buvę rimtų pasikesinimų ją išbraukti iš švenčių švenčių sarašo? Jeigu čia pasikesintų kas ją išbraukti, mes apie tokį pasikesintoją mokėtume susidaryti nuomonę, ir jam nepaklustume. Tačiau būtų negražu ją švenčiant neatšimintus tų, kurie su savo parašais ją paskelbė ir kurie tam aktui apginti savo gyvenimu gyventi. (Liktų

(Nukelta į 4 psl.)

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

FRANK M. GORMAN

COUNTY COMMISSIONER

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

**CLEVELAND AMBULANCE
SERVICE, INC.**

Remember the Maroon and Cream Colored
Cars with the Men in White

Called and Recommended by Cleveland's
Leading Physicians and Surgeons

ENdicott 1-0770

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

DONALD B. JOHNSON

FUNERAL HOMES

MARSHALL B. and JAMES H.

BEDFORD, CLEVELAND, AND
THE SURROUNDING TERRITORY

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

JUDGE JOHN J. MAHON
Common Pleas Court

BEST WISHES
To All the Lithuanian People

JUDGE
HUGH BRENNAN
MUNICIPAL COURT

Minėkime Vytautą Didįjį...

(Atkelta iš 3 psl.)

valia stverėsi ginklo neatsi-
žvelgdami, ar jiems kovos
lauke bus linksma ar liūd-
na, tai ir čia neniekinkim
vienos kitos iškritusios aša-
ros, nes, galbūt, rengėjų
tarpe ar salėje yra motina,
tėvas, sūnus, brolis, sesuo
žuvusio už tą Vasario 16-
tąją. O jeigu jos, ašaros,
krinta skaudžiu akmeniu
ant mūsų dabartinio jauni-
mo, tai ieškokimė tam prie-
žasčių kitur.

Kas patriotiška. "Kažko-
dėl laidotuvių — ne vestu-
vių ar krikštynų — nuotai-
ka tylaikoma patriotiška",
klausia autorius. Štai kodėl.
Krikštytos ar vestuvės tė-
vams, besituokiantiems ir
dalyviams gali atrodyti pa-
triotiškos nuotikos šventė.
Ypač jei per tas puotas lie-
tuviškai padainuojama, pa-
sivalgoma. Bet jos nėra iš
esmės tokios patriotinės
kaip laidotuvės. (Dabar jau
nebematysi besituokiančių
ar jose jaunimo tautiniais
rūbais). Niekas nežino, ar
tas kūdikis užaugęs bus sa-
vo tautos patriotas, ar ne.
O savo tėvams, koks jis be-
būtų, sūnumi ar dukra, bus
visada. Panašiai ir su ves-
tuvėmis, o jei dar tekama
už svetimtaučio, ar veda
svetimtautę. Mes akivaiz-
džiai matome, kad žmogus
pasauležiūros ir idėjų pa-
saulių padaro net staigių
posūkių. Niekas negali ži-
noti kuo jis baigs gyveni-
mą: patriotu ar išdaviku.
Politikoj yra įsisenėjęs po-
sakis, jog nereikia vertinti
politikų darbų, kolei jie
politikai gyvi. Atrodo, jog
tai tikra tiesa.

Kada žmogus, padėjęs ke-
leivio lazdelę išeina, tada
sužertas į krūvą jo paliki-
mas parodo, ar jis buvo pa-
triotas ar ne. Todėl patriotų
laidotuvės ypač jų minėjim-
ai yra tikrosios patrioti-
nės nuotikos, visuomeni-
ninkų — visuomeniškos ir
t.t. Mat patriotizmo prie-
žastis nėra susirinkę daly-
viai, bet miręs minimas as-
muo ir jo patriotiniai dar-
bai. "Patriotinė nuotika"
krikštynose ir vestuvėse
nepeiktina, ji eina savo ke-
liu ir nėra ta nuotika, ku-
ri susidaro minint tautos
didvyrio mirtį — šį kartą
Vytauto D. — ir jos neat-
stoja. Gerai paruoštas nors
vien tik mirties tokios as-
menybės minėjimas yra di-
delis ir auklėjimo, apskri-
tai, veiksnys.

Man išeitų, kad mes tu-
rėtume per metus švęsti
keturių, viena ar kita pras-
me, svarbių įvykių dienas:
Rugsėjo 8-ją, Vasario 16-
ją, Birželio įvykių dieną ar
net savaitę, — kankinių su-
kilėlių, valstybės atnaujin-
imą — ir Pavergtųjų savi-
tę.

Kas jas galėtų rengti.
Rugsėjo 8-ji labiausiai pri-
tiktų visoms kartu jauni-
mo organizacijoms, čia jau-
nimas turėtų kilnios progos
pabraidyti, anot Z. V. Re-
kašiaus, po istoriją, saky-
sim, nuo Lietuvos valstybės
kūrimosi pradžios pakeliui
su Mindaugo vainikavimu.
Vytautu Didžiuoju, pasie-

kusių tokių laimėjimų. Pa-
buvotų Lietuvoje, buvusio-
je didžiausioje anų laikų
vidurio Europos valstybėje.
Tas patenkintų jų tautinę
ambiciją, gal kitas susiras-
tų studijuotinų klausimų.
Iš laimėjimų ir klaidų galė-
tų daug ko pasimokyti. Ka-
da patys stos į kūrybinį
darbą ar prie valstybės vai-
ro, mokės visa kas negera,
apsilenkti. Pati Vytauto D.
asmenybė nuo vaikystės iki
mirties verta būti pavyz-
džiu. Pavyzdžių jaunimas
dairosi.

Vasario 16-ąją jau prigi-
jęs paprotys ruošti ALTui.
Jos medžiaga būtų tautos
privedimas prie Vasario
16-sios, jos, tautos, kovos
kelio, sustiprinimas valios
ir ryžto, beeinant visiems
vieningai dabartinės kovos
keliu tą nepriklausomybę
vėl atgauti.

Birželio įvykių minėjimas
derėtų ruošti frontinin-
kams, šauliams ir kariams,
nes jie daugiausia turbūt
vadovavo sukilėliams. Bet
ruošti plačiau ir tuo įsak-
miai pabrėžti pasauliui, kad
Lietuva bolševikų niekad
nesišaukė, o visuotiniu gink-
luotu sukilimu juos vijo iš
savo krašto ir vėl sudarė
nepriklausomą vyriausybę.

Ketvirtoji — Pavergtųjų
tautų savaitė priklausytų
Vlikui. Čia jis išeitų su ang-
lų kalba ir kitomis kalbo-
mis, reikiama leidiniais,
paskaitomis, primini m a i s
reikalavimais ir t.t. Į tos
savaitės demonstraciją s
gausią sudėtinę mūsų visuo-
menę galėtų sukviesti Lie-
tuvų Bendruomenės vietos
skyriai: tai bendruomenei
savaime priklausau visi save
laiką lietuviais.

Šios keturios per metus
dienos turėtų būti nuolati-
nės, įrašytos į kalendorius,
nustatytos jų minėjimo da-
tos, kurių kiti reikalai ne-
galėtų užimti. Jos būtų lyg
keturios sijos, remiančios
mūsų veiklą, ir gairės nu-
rodančios kelius. O mūsų
jaunimui tautinio ir valsty-
binio auklėjimo, auklėjimo-
si veiksniai.

Kitų švenčių, paminėtų
Z. V. Rekašiaus rašinyje,
švęstinumas šioms ketu-
rioms neprieštarauja, nesu-
sikerta, bet eidamos šalia
viena kitą papildytų, pagi-
lintų: spaudos atgavimas,
lietuviškos knygos pasiro-
dymas, Klaipėdos atvadavi-
mas (ir vėl netekimas) ir
t.t. Jos matyt nebūtų kas-
metinės. Jom minėti pakak-
tų sudaryti iš anksto iš
įvairių organizacijų komi-
tetus, kaip ir būdavo iki
šiolei.

Atsikursimoje Lietuvoje
be abejonės kils naujų šven-
čių. Gal jos viena kita iš
dabar esamų nustelbs. Bet
dabar turime šitą, tai
be didelės "psichologinės
akrobatikos" jas ir pridera-
mai švęskime. Kas bus to-
liau, parodys ateitis. Būtų
gera, kad ji, ateitis, iš da-
lies priklausytų ir nuo mū-
sų pačių.

VĀDENTEKIS IR ŠILDYMAS ĮVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandeniu ir pečiais šildymas, vonios kamb-
rių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas
įrengimas.

Nelaimėi atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas
numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai
patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

W. F. HANN & SONS CO.

15533 EUCLID AVE.

MU 1-4200

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

**The G. M. McKelvey
Company**

FEDERAL, HAZEL AND
COMMERCE STREETS

YOUNGSTOWN, OHIO

GREETINGS and BEST WISHES

**CHIN'S RED DRAGON
RESTAURANT**

SERVING THE FINEST CHINESE
AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE.

PR 1-0190

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

NEWMAN PONTIAC MOTOR, INC.

SALES AND SERVICE

SEE THE NEW OUTSTANDING
1961 PONTIAC CARS

11628 Euclid Avenue

RA 1-9493

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

**CLEVELAND HARVARD
LUMBER & DOOR CO.**

6000 Harvard Ave.

Call VU 3-6000

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

**THE E. B. BROWN OPTICAL
COMPANY**

UNION COMMERCE BLDG. ARCADE
MAin 1-2428

BEST WISHES
To All the Lithuanian People

**THE EXCELSIOR VARNISH
WORKS INCORPORATED**

1228 West 74th Street

AT 1-8600

Susipažinkim su kompozitorium Juliu Gaideliu

Rugsėjo 23 d. iš Bostono į Clevelandą atvyks
Juliaus Gaidelio vadovaujamas Bostono mišrus
choras ir moterų trijo, kurie atliks meninę pro-
gramą Dirvos spaudo baliuje - koncerte

Kaip veiklus ir jėdus kultūrinio gyvenimo žmogus, komp. Julius Gaidelis smulkesnėse žiniose iš Bostono Dirvoj yra minimas gana dažnai. Tačiau tos žinios tėra mūsų kasdienybės atšėšėliai, iš jų vargu susidarysi pilnesnį vaizdą apie žmogų, kurį norėtum pažinti. Šia proga, jei gerai seksis, bandysiu Dirvos skaitytojams nutupyti nors kiek ryškesnį komp. Juliaus Gaidelio paveikslą.

Savo kilimu Jul. Gaidelis yra švenčioniškis, Vilniaus krašto vyras. Jis gimė 1909 m. balandžio 5 d., Grikiškių km., Daugėlišio vl., švenčionių apskr. Tame krašte jis praleido vaikystę, kuri buvo giedri, linkma ir kupina svajonių apie aukštus kalnus kylančią ateitį. Kai atėjo laikas kibiti į rimtesnius mokslus, jaunam nelengva buvo lenkų okupuotoj šaly, kurios valdžia sau ir kitiems visom jėgom stengėsi įrodyti, jog tai yra lenkų kraštas.

Bėgdamas nuo lenkinimo ir prievartos, vieną dieną Jul. Gaidelis atsirado Nepriklausomaj Lietuvoj. 1925 m. sausio mėn. jis įstojo į Kauno konservatorijos Daugvietytės vedamą fortepiono klasę. Nedidelis jis tada buvo vyras — teturėjo tik šešioliką metų. Tačiau tie metai buvo lemtingi jo gyvenime.

Pradėjęs studijuoti muziką, jis iš tų meno barų nepasitraukė, o vis giliau į juos grimdo. Keletą metų studijavęs fortepioną, 1931 m. jis perėjo į komp. J. Gruodžio vadovaujamą kompozicijos klasę. Netrukus toj klasėj Jul. Gaidelis pražydo visa didelio talento galia.

Atsimenu, žymusis mūsų komp. J. Gruodis neslėpė džiaugsmo ir artimųjų tarpe nuolat minėdavo savo talentingąjį mokinį Jul. Gaidelį.

Su pasižymėjimais ir pagyrimu Kauno konservatoriją jis baigė 1937 m. Malonus skaitytojas tegu būna atidus ir pažvelgia į datas: 1925-1937 m. Vadinas, Kauno konservatorijoj muzikos mokslus Jul. Gaidelis studijavo ištisus dvylika metų. Kitose aukštosiose mokyklose tiek metų išbuves vyras jau būtų vadinas „amžinu studentu“. Muzikai — kompozitoriai, dirigentai, chorvedžiai, instrumentininkai ir dainininkai — visą gyvenimą yra studentai, nes jų menas nepakenčia atausimo, sustingimo ir atsilikimo.

Baigęs konservatoriją, 1937-1940 m. Jul. Gaidelis buvo muzikos mokytojas Prienu gimnazijoj. Tuo pat metu jis vedė gausų Maisto bendrovės mišrų chorą. 1940-1941 m., kaip mokytojas, jis dirba Kauno X-joj gimnazijoj, 1941-1944 lektorijauja Šiaulių Muzikos mokykloj. Be to, buvo Jėzuitų bažnytinio choro ir Meno Centro choro vadovas.

Regim, nuo to laiko, kai Jul. Gaidelis mokslus baigė, iki 1944 m. tetruko tik septyni metai, darbo buvo daug, galimybių muštis į priekį taip pat nestigo, bet tuo metu ir suirutė buvo

STASYS SANTVARAS

viena už kitą didesnė. Rūsų bolševikų okupacija Lietuvoj viską apvertė aukštyn kojom, kilęs karas ir lietuvių krauju gausiai aplaistė gimtą žemę, atėję vokiečiai elgėsi taip pat, kaip rūsūs patėviai. Jaunas kompozitorius, nors ir galingus sparnus turėdamas, tokiam tvankiam ir apsiniaukusiam ore negalėjo į dideles aukštumas pakilti, nors jos gundė, nors jos širdį sprogdino...

Komp. Julius Gaidelis — lietuvis kūnu ir siela. Aišku, bolševikinio viralo kartą paragavęs, negalėjo jo skoniui susižavėti, nors, kaip menininkas, jei tik valdžios įsakymus su atsidėjimu būtų vykdęs, gal ir galėjo Lietuvoj pakenčiamai gyventi. Bet Vilniaus krašto lietuvis, pasitraukęs nuo vieno okupanto, nepanoro ir kitam vergauti.

1944 m. vasarą komp. Jul. Gaidelį mes jau randam Vokietijoj. Karui pasibaigus, kurį laiką didelį liet. tremtinių stovyklą Memmingene jis vedė mišrų chorą. 1946-1950 m. vargonininkavo Traušėno liet. stovykloj. Žinoma, jis yra Gaidelis, tad tuo pačiu metu negalėjo negiedoti. Į skurdžiose tremtinių stovyklose, neturėdamas instrumento, susistūmęs porą medinių dėžių į krūvą (tai

buvo jo stalas), jis kūrė, jis rašė muziką...

Į JAV komp. Jul. Gaidelis atvyko 1950 m. Kurį laiką, kaip šv. Rašte yra pasakyta, čia jis valgė prakaite laistomą duoną — metalo fabrike dirbo sunkų darbą. Aišku, tie darbai ne muziko rankoms, kurios Gaidelio atveju turi būti nesustambėjusios ir labai jautriai jausti fortepiono klaviatūrą.

Apsigyvenęs Bostone, 1951-1953 m. jis studijavo Nauj. Anglijos konservatorijoj, kurią baigdamas gavo Master of Music laipsnį. Toj konservatorijoj kompoziciją Jul. Gaidelis studijavo pas Carl McKinley, kontrpunktą pas J. F. Cooke ir dailiųjų menų kursą pas H. Leen. Kad to mokslo laipsnio jis pasiekė, nemažai nusipelnė ir jo žmona Fel. Gaidelienė, pati dirbdama ir savo vyrui sudarydama sąlygas mokslus eiti.

Kai tą gražų faktą miniu, prisimenu, kad mės turim visuomenę ir apstą turtingų žmonių, bet argi jiems rūpi tokie dalykai, kaip paramos teikimas savos kultūros kūrėjui?...

Bostono lietuvių kultūriniam gyvenime komp. Julius Gaidelis yra dažnai reikšmingas veidas. Čia jis ilgą laiką vedė plačią žinomą Vyrų chorą, čia mes nuolat jį regim, kaip dainininkų a k o m p a niatorių, sėdintį

Kompozitorius Julius Gaidelis muzikų tarpe. Prie fortepiono pianistė Jul. Rajauskaitė ir komp. Juozas Žilevičius.

prie fortepiono scenoj. Čia jis šiuo metu yra Bostono Lietuvių Mišrus choro vadovas, Kultūros Klubo ir Kultūrinių subatvų karių nuolatinis lankytojas. Su savo choralis jis jau yra apilankęs plačius Bostono apylinkes, koncertavęs Waterbury, Hartforde, New York, Worcesteris ir kt. Pačiam Bostone jo vadovaujami choralai kasmet rengia savo tradicinius koncertus, o, be to, dažnai dalyvauja įvairių organizacijų parengimuose.

Kaip žinom, komp. Jul. Gaidelio vadovaujamas Bostono Liet. Mišrus choras yra įdainavęs rinktinių mūsų dainų plokštele, o šį rudenį vyksta į Clevelandą, kur atliks programą Dirvos suakutviniam koncerte. Šiemet tai bus antra didelė choro išvyka, nes choras liepos mėn. pradžioj yra dalyvavęs Dainų šventėj Chicagoj, kur komp. Jul. Gaidelis dirigavo šventės vyrų chorą.

Kasdieninę duoną komp.

Jul. Gaidelis užsidirba "profesoriaudamas". Normaliose sąlygose, savam krašte, gal jis jau būtų konservatorijos profesorius, bet šiuo metu turi gana gausų būrį lietuviukų, kuriuos moko

forteponu skambinti. Anot jo, juk tai irgi yra darbas. Ir malonu jį dirbti, kai matai, kad yra tėvų ir jaunųjų, kurie muzikos menu domisi ir nori "muziką turėti savo namuose". (B.d.)

LIETUVIŠKI SCRIAI, JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWainig 4-8087

Prekes siunčiame ir per pašta.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę

Nurodykit adresą: Name

No. Street City State

BERLYNAS

DAINIUS DAINIŪNAS

Neužmiršai, kaip bombos krito, o mudu vaikščiojom Kurfiurstendame. Juodos nakties trapiam drebėjime plonytis balsas šaukė mamą.

Atsimeni, kaip Fridrichstrasėj stovėjom alkani ne kartą, kaip susitikdavom liūdnas mergaites prie Brandenburgo vartų.

Paskui palikom miestą didelį lėtais greitaisiais traukiniais. Išsivežėm neplautus marškinius ir kojines ir porą batų, puspadžiais kiaurais.

Ir dar išsivežėm kažką, nebeužmirštama ir šventa, ko neišmest kaip kojinių ar batų, — išsivežėm auksinį sentimentą.

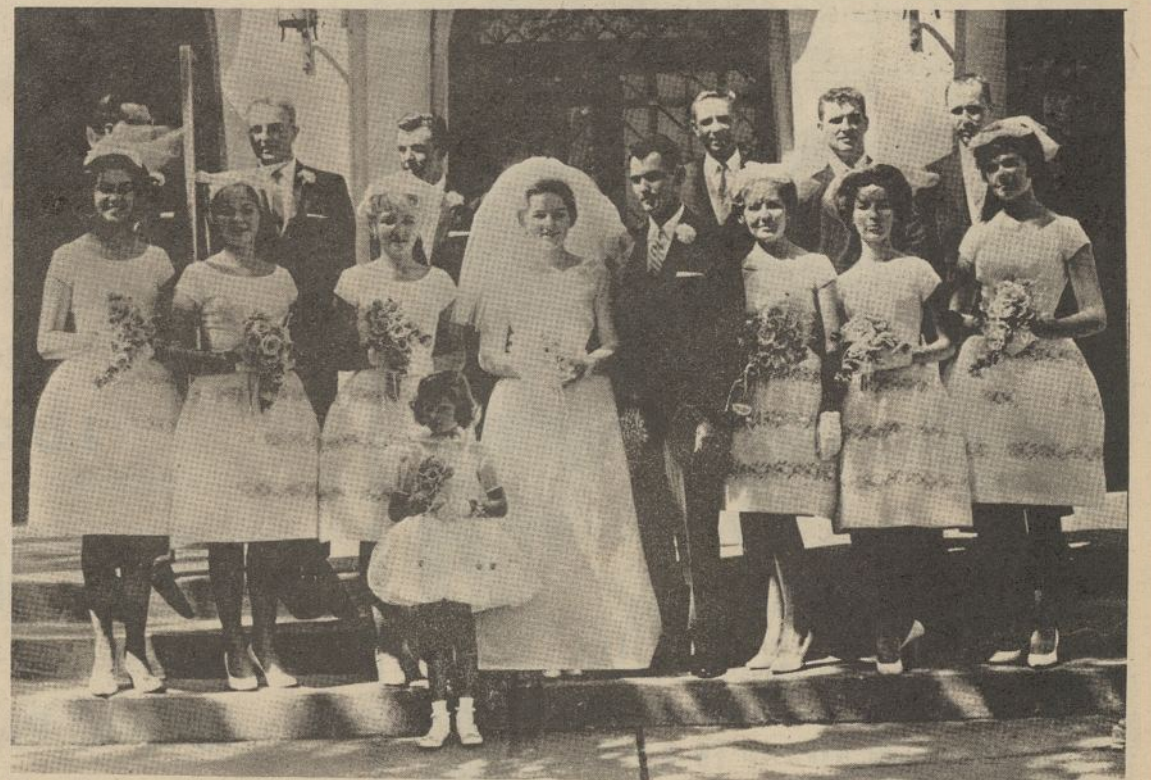
Prabėga metai, pavargsta atmintis, išblunka sentimentai. O miestas, apgraubtas juodos nakties, bedugnėn krenta.

Lyg perrėžtas peiliu, vielom ir mūro sienom padalytas, tarytumei delčia mėnulio — auksinis veidas vienas ir juodas kitas.

Įsiklausyk: tas pats plonytis balsas šaukia mamą, ir braška Brandenburgo vartai, ir krūpioja baugiai Kurfiurstendamas...

Greitieji traukiniai jau merdėja, net upės vandenys sustoja, nes išeitis tėra viena — vienintelė, nedalomoji:

iškelti miestą didelį, nepadalytą iš prarajos, tarytumei ant delno, spindinčio skaisčiom žvaigždėm, arba — drauge su juo nugrimzt visiem.

Rugpjūčio 12 d. Chicagoje susituokė Edmundas Paulius ir Milda Jurkūnaitė. Nuotraukoje jaunieji, pabroliai ir pamergės prie Marquette lietuvių bažnyčios Chicagoje. Jaunoji M. Jurkūnaitė-Paulienė yra Korp. Neo-Lithuania senjorė. V. Noreikos nuotrauka

POATOSTOGINIAI APDŪMOJIMAI CHICAGOJE

Būriais, it gervės, sugrįžta atostogininkai iš visų šalių į savo žiemavojimo vietas. Ir kiek dabar visokių kalbų, besidalinant įspūdžiais iš vasaros atostogų: kokių didžiųjų malonumų, romantiškų nuotykių, bausių nusivylimų bei šurpių atsitikimų besą turėję mūsų nabagai atostogininkai... Tik klausykis...

Štai sugrįžo trys bičiuliai atostogininkai - Matas Naujokas, Juozas Andrišūnas ir Jonas Montvila - net iš paties Cape Cod, Mass., iš Osterville Manoro.

-- Bičiuliai, tai kodėl tokie balti, it sūriai...? - juokiasi iš kūr kitur grįžę "rudieji".

-- Bėpigu jums juoktis, kad patikite į saulės pusę, - aiškina Matas. -- O mes abi savaites tematėme tik lietų, vėją ir debesį, o saulės nemaž...

-- O kodėl tokie sukūde...?

-- Ten juoda duona ir tos neduoda... - rimtai paaiškina Juozas. Dargi vampyrai skraidė virš galvų ir vaiduokliai visoki su grabais... Pagailo visiems nabagų iš tolimųjų vasarojimų...

-- O kaip su meškeriojimu? Net spaudoje skaitėme, jogė žadėjote šauniai pameškerioti tas dvi savaites...

-- Tai kad meškeres palikome Chicagoje, - mosteli rankomis Matas.

-- Vietiniai tai ten šienauja tame Atlante, - giedriai nusiteikęs pasakoja Jonas. -- Pamyslikite tik, po šimtą ungurių pagauja per dieną! Turi savas rūkyklas, tai ten ungurių pilni pakampiai, it kokių šniūrių...

-- Ei, tai atvežėte ir mums po ungurį paragauti?

-- Atvežėme... Kad nė patys negavome paragauti... Mat, pinigą imti drovisi iš tautiečių, o veltui duoti nenori...

Dar labiau visiems pagailo nabagėlių...

-- O Matui tai rieščiūnai nutiko: jį vos, vos tik ryklis neprarijo... - graudingai pasakoja Jonas.

Visi ten kvapa šulakė.

Alb. Valentinas

-- Tai kaip ten buvo, Matai?

-- Nu, kaip ten bus... Maudomės sau Atlante ir tik kad ims žmonės šaukti: "Šarkis! Šarkis!" Visi tik už drabužių ir -- bėgti. O aš maniau, kad atvažiuo tas mūsų tautietis, buvęs garsus boksininkas Šarkis - Žukauskas... Tai manau, ko čia man bėgti, skubėti... Ir taip spėsiu ranką paspausti. O žmonės tik rėkia ir rodo pirštais į vandenyną. Agi, atsikuku - priepatnagaros "Šarkis..." Tas, kurs gyvus žmones ryja...

-- Ir tavęs neprarijo, Matai... - su ašaromis atsiduso draugai.

-- Ne, Apuostė, apuostė ir paliko ramybėje...

-- Perkūdas... - nekuris rimtai paaiškino. -- Kągi veikis Šarkis su kaulais...

O vėliau tikrai paaiškėjo, kodėl neprarijo Mato... Regit, Atlanto atoslūgiui senkant, iš vandens išliko kokios uolos viršūnėlė ir, bangoms banguojant, baliams atostogininkams tikrai atrodė, jogei atplaukia Šarkis...

•

Toks vienas pagyrų puodas kad jau šneka, kad jau šneka Maikio salidne:

-- Oi, ponai vyrai, aš tai bent turėjau atostogas, tegu varlės... Aplakstėme visą Kanadą, Aliaską, Pietų Ameriką, Kuboje buvome... Gerą kompaniją turėjau...

-- Ar automobiliu važiuote? - teiraujamės nosis pakabinę.

-- Kas tau automobiliu, orliviais lakstėme... Nepatiko kurioje vietoje, tuojau, burpt, ir nutuplame kitoje vietoje. O kas mums... Bile tik pamatyti svieto! Ar čia pinigais svarbu? Išsivežiau tūkstantį, o atsivežiau tik pustrėčio dolerio...

Purpt, visur orliviais. O kas mums rūpi... Reikia pamatyti pasaulį. Negi murksosi kur prie meškerkočio galo per visas a-

tostogas. Nėra durnių... Ot, tai svieltio pamačiau! Jūs nė vienas nė sapnuoti apie tai nespavote... Maiki, duok dar šatą ir byrą...

O vienas nenaudėlis ėmė ir papliurpė:

-- Aiškiai meluoja, dėde. Mačiau tave visą savaitę čia pat Sandūnuose pakrūmėje bekiūksant...

Žmogėnas daugiau nė žodžio. Už kepurės - ir per duris! Nubėgo į kitą salidną papasakoti atostoginių įspūdžių...

•

-- Vyrai, ratavokime Šv. Jurgį, - toks yra poatostoginis šūkis užkietėjusio žemaičio Stepo Lukausko, kilusio iš Jokūbavo miestelio, Kretingos apskrėsčio.

Jis meilingai užkalbina visus pažįstamus ir draugus:

-- Brolau, ar karts neturi sidabrinio dolerio? Mainykiva į popierinę bomašką. Juk tau pragergi visvien: popierinis ar sidabrinis... Aš jau turiu pusę kišenės, bet dar trūksta...

-- Kalba žvangindamas kišenėje sidabrą.

-- O kam tau reikia sidabro?

-- Bijok tu Dievo... Reikia gelbėti, ratavoti Šv. Jurgį. Visą amželių raitoriumi buvo, kovėsi su baisiais smakais, o dabar, kaip niekur nieko, it drimelį kolkį išmetė iš dangiškojo vaiko, atėmė arkį ir balną... Reikia papirkti dangaus galybes, idant vėl Šv. Jurgį į balną įsodintų. Popierinėmis "bumaškomis" ten neįims, reikia sidabro... Juk kaip danguje, taip ir ant žemės...

Kaip ir visi mūsų žemaitijos kaimo kriaučiai buvo juokdariai, toks, matomai, liko ir mūsų Lukauskas. Jis Jokūbave siuvo prez. Stulginskiui "garnitorius" bei kailinius, o dabar savo rūbų valykoje, 2415 W. Marquette Rd., puikiausiai išraito amerikoniškus "siutus", pataiso apiplyšusius, o tikroji specialybė - tai kunigų sutanų siuvimas. Taip, besidūdamas sutaną ir sumanė "ratavoti Šv. Jurgį..."

Žinoma, kiekvienam doram žemaičiui šventojo raitoriaus yra labai gaila. Juk pilnos žemaitijos pakelės, sodybos ir paupiai koplytėlių su Šv. Jurgiu raitoriaus arba jotininku, narsiai besikaumančiu su baisiais smakais...

Įnamiai, grįtelininkai bei visoki kampininkai sau galvai pridengti kampa sulykdavo su gaspadoriais taipgi "nuo Jurgio lkd Jurgio". Tikrai geras buvo šventasis. Ratavokime Šv. Jurgį, šviesiam Chicagos kriaučiai vadovaujant...

•

KAS NAUJO

AUTOMOBILIŲ PRAMONĖJE

American Motors Corp. (AMC) pirmoji pasirašė sutartį su darbininkais ir tuo pačiu parodė pavyzdį kitoms automobilių įmonėms. Reikia pripažinti, kad ši žinia buvo kitų įmonių sutikta nepalankiai, nes AMC įvedė taip vadinama pelno dalies paskirstymą darbininkams. Prieš šią idėją kitos auto įmonės buvo priešingos, bet kaip atrodo, turės sutikti su įvykiu faktu.

AMC su savo Ramblers daro neblogą prekybą ir spėjama, jog šiais metais padarys 100 milijonų

KELIONĖS AMERIKOJE 1922-1924 METAIS

Ištrauka iš A. Žmuidzinavičiaus atsiminimų "Paletė ir gyvenimas" (11)

Buvome sužavėti. Ėmėme mėtyti jam mėsos ir duonos gabalus, o jis vis išlisdavo, griebdavo, kišdavo sau už dantų, slėpdavo ir vėl išlisdavo. Pagaliau jo snukis iš abiejų pusių pasidarė storas storas. Aišku buvo, kad jo sandėliai, kuriuos jam atstojo tam tikri maišai iš abiejų žiaunų pusių, buvo pripildyti. Bet kai jis vėliau, ilgesnį laiką išbuvęs po žeme, vėl išlindo, laikinieji jo sandėliai buvo jau tušti. Matyti, surinktus turtus sukrovė kur požemio rūsiuose. Na ir vėl pradėjo iš pradžių.

Gražios ilgosios pakrantės gatvės, Platu, erdvu, švarutis, nuo automobilių gumų blizgantis asfaltas. Išilgai lygių baltų šaligatvių įvairiausios plačialapės palmės. Iš žolynėlių ir žydinčių darželių kyla šviesios, patogios, originalios vilos. Čia pat reti, keisti atogrąžų medžiai ir krūmai.

Atviruose kioskuose, soduose ir prie pat šaligatvių, pardavinėjama įvairiausi vaisiai, saldainiai, ledai su sodos vandeniu ir eskimų pyragaičiai. Tie eskimų pyragaičiai, tai panašūs į mūlo gabalą užšaldyti šokolade saldūs grietininiai ledai. Juos be galo mėgstą visos amerikietės, ir jų išradėjas per trumpą laiką, be abejo, padarė didelį biznį.

Netenka nė kalbėti, kad ir mūsų visos trys kelionės draugės dažnai tais "pyragaičiais" malšindavo besiskverbiantį nuolat į jų kūnelius atogrąžų karštį.

Vieną kartą sustojome prie didelio gatvės kiosko, norėdami numalšinti kaip tik tuo laiku pakilusią mūsų draugių temperatūrą. Kas traukia sodą, kas laižo "pyragaičius", ir šnekučiuojamės sau linksmai. Staiga mūsų pardavėjas, labai solidus džentelmenas, pradėjo galvą linguoti, ir juoktis, ir rankomis vedžioti.

-- Ai, ai! - išgirdome iš jo gražia žemaičių miestelių piliečių tarme: -- kas galėtų pamanyti, kad net čia lietuviai atsirado!.. Aš pats lietuvis iš Šiaulių miesto. Mano pavardė Zalcbargas. Tik, oi, oi! Jau dvide-

•

dolierių pelno. Tuo tarpu Chrysler įmonė turi nemažus nuostolius.

Pirmą kartą automobilių gamyboje pasirodė nauja stabdžių sistema. 1962 metų American, Classic ir Ambassador turės naujus stabdžius. Sugedus priekiniams arba užpakaliniams stabdžiams, antroji pora nebus paliesta. Iki šiol visų keturių ratų stabdžiai turėjo vieną spaudimo sistemą.

Ambassador ilgis sumažintas nuo 117 colių iki 108 ir savo ilgiu prilygys Classic. American ir toliau pasiliks 100 colių. Kai kurios automobilių įmonės yra linkusios didinti savo modelių skaičių, tai AMC sumažino nuo 42 iki 39, nes tas suprastina automobilių gamybą ir ją atpigina.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

šimt dvejį metai kaip aš iš Lietuvos. Vai, kaip aš norėčiau dar kada nors savo kraštą pamatyti! Mano ten daug giminių.

Pradėjome jam pasakoti apie Lietuvą, apie jos gyvenimą, apie mūsų viltis, apie Vilnių. Mūsų tėvynainis buvo labai susijaudinęs. Pavaišino mus visus puikiais ledais su uogomis ir ne paėmė už tai pinigų.

Kol buvome Ilgojį pakrantę, žinoma, viską tik pas jį pirkinėjome. Reikia palaikyti savo prekybininkus.

Plažė skruzdelynas. Vaizdin-

gomis grupėmis smėlį kepinasi ir kapstosi gražios amerikietės ir šaunūs jų kavalieriai. Skaisčiausiomis, lyg atogrąžų kraštų gėlės, spalvomis mirga moterų maudymosi kostiumai. Didžiuliai stiprių spalvų skėčiai, kaip milžiniški grybai, savo pavėsiu pridengia ištižusius kaitroje rimtas ledes ir džentelmenus. Čia pat išdžiūvęs skulptorius lipdo iš šlapio smėlio didelį aukštelininkai gulinčio žmogaus bareljefą. Jis be galo savo darbui atsidėjęs, rodos, nieko aplink save nemato, tartum tuo jo darbu bus pasaulis išganytas. Tik tie žmonės tokie "ne kultūringi" - nesupranta meno! Niekas į tą jo kūrinį nekreipė nei mažiausio dėmesio.

Jūroje tik raibuoja. Tūkstančiai maudosi. Begalės įvairiausių pramogų. Čia mergaitės ir berniukai įdėdina raiti ant įvairių dramblių, krokodilų ir vėžių, ten vyrai toliau nuo krašto, sustoję ant plačių lentų, grumiasi su bangomis ir stengiasi išlaikyti pusiausvyrą. Ten vėl stumdo vandenį didžiulį pusantrum metro skersmens sviedinį. Triukšmas, klegesys. Kiti drąsuliai nuplaukia toli į jūrą. Daudelis jų ir negrįžta atgal, bet ten stovi visa eilė kokią šimtą metrų vienas nuo kitos motorinės valtelės. Kas keletą minučių, žiūrėk, ir tempia toki toli nusivariusį ir per daug jūros vandens prisigėrusį pilietį į kraštą. Ten jį budintis gydytojas atgaivina, ir viskas tvarkoj. O valtelė vėl pūškuoja savo vieton. Teisybė, dar ne viskas tvarkoj: smarkus plaukikas turi užmokėti 20 dol. už išpylimą vandens iš jo dumtavių ir užvedimą jo kūno mašinose vėl į darbą.

Teko ir mums puikiai pasimaudyti ir gal per daug jūros vandens paragauti. Tačiau motorine valtele ir kūno mašinų gaivintoju nė vienas nepasinaudojome.

Puikus, nors nedidelis laivas neša mus į Catalinos salą, kur yra Okeano per kokius 100 km nuo Los Angeles. Ta sala tai Kalifornijos Kapri, kaip vadina ją amerikiečiai. Iš tikrųjų tos dvi salos daug kuo panašios. Tiek viena, tiek kita yra nepertoli nuo krašto. Abiejose aukšti krantai ir kalnai, krantuose nuostabūs urvai, atogrąžų augmenija, maždaug toks pat ir didumas. Tik amerikoniška sala neturi tų jaukių senų, prie uolų prilipintų baltų namelių. Čia daug modernių namų, viešbučių, krantinių. Ir čia pat visas miestas nuolatinių iš lentų ir drobės palapinių. Visa tai mes pamatėm, (Pabaiga)

atsiradę Catalinos saloje. Nors iš viso tik tris valandas plaukėm, bet pakilusios vandenyn bangos visus mus gerokai nuliūdiavo. Visi mes buvome trupučiuką lyg pageltę... ir blauriai nusiteikę. Kai kas net dūsavo, kokio galo mes čia atsibeldėm. Be abejo, visiems prieš akis buvo tas liūdnas faktas, kad reikės juk dar grįžti atgal.

Bet oro puikumas ir gamtos gražumėlis visus mus greit išgydė.

Netrukus patyrėme ir smagu-

mo, šaukė sėsti į laivą ir plaukti pažiūrėti vandenyno dugno. Na, kur čia nesėsi. Laivastikrai ypatingai sukonstruotas. Visą jo vidurį lygiai su vandens paviršium užima didelis ovalo formos stiklinės grindys. Aplink žemas barjeras ir kėdės. Atsisėdus kėdėje ir pasirėmus ant barjero, puikiausia matyti, kas darosi po laivu. Ir iš tikro, išplaukus iš uosto, po stiklu pasirodė pasakiški jūros gelmių reginiai. Čia lingiavo aibės keistų, ilgų, žalčio pavidalo augalų. Čia plačialapių, įvairiaspalvių krūmų teritorijos. Ten vėl lygus plikas dugnas su tūkstančiais sraigų, geldelių, žvaigždžių, jūros ežių ir keistų slankiojančių gyvių. Toliau koralų paslaptingos šakotos skaisčių spalvų kerčios. Kai kur iš juodų gylių kyšojo niūrios paslaptingos uolos. Tarp jų pamažėle slankiojo juodos didelių žuvų nugaros. Būriai mažesnių įvairiomis spalvomis blizgančių žuvų, nekreipdamos jokio dėmesio į laivą, nuolat praslinkdavo čia pat po stiklu.

Ypač buvo įdomu žiūrėti, kaip vienoje vietoje, ties šviesiu ir lygiu dugnu laivui apsistojus, du vyrai, išsokę iš laivo jūron, ėmė iš dugno gaudyti dideles žemžiūgų spalvos geldeles ir nešti jas keleiviams į laivą. Taip jie nusileisdavo kelių metrų gilumon po keletą kartų ir kiekvieną kartą išnešdavo tų geldelių ir kitų jūros dugno grožybų, kurias keleiviai iš jų tuojau paimdavo, žinoma, mokėdami už tai dolerių. Ką gi, ir čia biznis. Atrodo, netgi neblogas.

Taip vandenyno paslaptis stebėdami, apiplaukėme aplink visą salą. Prie salos glaudėsi įvairiausių vandens paukščių būriai. Vienoje vietoje šildėsi sugulusi ant uolų visa didelė ruoninių šeimyna. Nesigailėjom, taip gražiai pasivažinėję.

Catalinos sala yra prie pat Meksikos sienos. Nesenai ji dar priklausė Meksikai. Bet Jungtinių Valstijų milijonierius, kramtomosios gumos karalius Wrigley, nupirko ją iš Meksikos ir prijungė prie Jungtinių Valstijų žemių. Žinoma jis vistiek pasiilko tos salos savininkas ir tartum valdovas tvarko ją, kaip jam patinka. Netgi tos salos paukščių laivai plaukioja po jo vėliava. Savo keliu jis moka valstybinius mokesčius, tik jau ne Meksikai, bet JAV.

Wrigley uždirbo milijonus, pardavinėdamas kramtomąją gumą. Kitais žodžiais, amerikiečiai, ypač amerikietės, tuos milijonus jam prikramčiojo, atkakliai kramtydami jo gumą.

(Pabaiga)

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKIA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1 ASBACH URALT	5ths	\$4.95
2 BISQUIT 3 star Cognac ..	5ths	\$4.98
3 MARTELL 3 star Cognac	5ths	\$5.39
4 METAXA graikų brendy	5ths nuo	\$5.75
5 WHITE HORSE SCOTCH		

whisky 5ths \$4.98

6 SKAIDRIOJI 80° 5ths \$2.95

7 CHERRY, BLACKBERRY, PEACH, APRICOT importuoti

prancūzų likeriai 5ths \$2.98

8 BORDEAUX pranc. vynas 5ths \$0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kanomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

FROM

JUDGE

THEODORE M. WILLIAMS

MUNICIPAL COURT

GREETINGS and BEST WISHES

ROXY BURLESK

2 HOUR MATINEES

2 ACT SHOW CONTINUOUS

1 TO 5 PM EVENINGS 7 TO 11 PM

A NEW TRAVELING SHOW EVERY FRIDAY
SAT. NITE LATE SHOW AT 11:30 PM

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

GEORGE V. WOODLING

Filisteriai ir Korp. Neo-Lithuania stovyklos vadovai pokalbio metu. Ši sekmadienį, rugsėjo 3 d. po pietų įvyks iškilmingas stovyklos ir filisterių suvažiavimo uždarymas. Laukiama svečių iš Bostono, New Yorko, Chicagos, Detroito ir kitų vietų. Camp Yawaca, kur vyksta Neo-Lithuania stovykla yra už 40 mylių į pietus nuo Clevelando ir lengvai pasiekama važiuojant 14 keliu iki Edinburgo, pasukus 18 keliu į kairę ir pavažiavus trejetą mylių, kairėje matoma stovyklos rodyklė. Nuotraukoje: stovyklos vadovas dr. Eug. Noakas, filisteris adv. Julius Smetona, stovyklos vadovė Aldona Augustinavičienė ir fil. dr. G. Čekas.

Vyt. Gedgaudo nuotrauka

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **Dirva dėl Darbo dienos šventės** ateinančią savaitę išeis tik du kartus — trečiadienį ir penktadienį. Pirmadienį Dirvos raštinė bus uždaryta.

• **Susitarus su kun. P. Dziegoraičiu**, šv. Jurgio parapijoje einančių klebono pareigas ir šiais metais rugsėjo mėn. 17 d. bažnyčioje bus renkamos aukos BALFo reikalams.

• **SLA 14 kuopos narių svarbus susirinkimas** įvyks rugsėjo 5 d., 7 val. vakare, Lietuvių Salės Svetainėje. Be įprastinių kuopos reikalų aptarimo bus tariamasi apie SLA 14 kuopos jubiliejinio — 60 metų gyvavimo pobūdžio ruošą. Visi nariai, kuriems leis laikas ir galimybės, prašomi šiame susirinkime dalyvauti.

• **Juozas Olšauskas** iš Amsterdam, N. Y., lankėsi Clevelande Vyčių seimo proga, čia pasimatęs su savo seniu draugu iš Kauno teatro laikų, Vyt. Braziuliu, apkalbėjo savo prisiminimus apie Vilkalokį ir kt. Olšauskas atvyko į Ameriką apie 1924 metus, gastroliavo ir kankliavo su komp. Antanu Vanagaičiu. per eilę metų.

Po to vargoninkavo naujoje parapijoje, o dabar jau 25 metai vargoninkauja Amsterdame lietuvių parapijoje.

• **Bronė Tamošaitienė**, buvusi clevelandietė, atvyko iš Miami, Fla., aplankyti savo dukterį Dr. Aldoną su jos vyru ir anūkus ir savo motiną p. Andrijauskienę.

Kartu atvyko čia ir antra Tamošaičių duktė, Rūta, su savo vyru, iš Albuquerque, N. M.

Dr. Tamošaitis su sūnum Vytutu liko namie šeimininkauti.

• **Edward F. Katalinas**, gyvenęs 8315 Medina Ave., Clevelande, kandidatuoją į miesto tarybą (council). Edward F. Katalinas čia gimęs lietuvis, kalba lietuviškai ir priklauso Clevelando Lietuvių Demokratų Klubui. Jis yra baigęs Cathedral Latin High School, John Carroll University ir Cleveland Marshall Law School.

Edward F. Katalinas kandidatuoją į 21-mo Wardo Councilmanus, o toje apylinkėje gyvena nemažai lietuvių: tarp E. 79th St. ir E. Blvd., tarp St. Clair ir Superior Ave., tarp Giddings Rd. ir E. Blvd., tarp Superior ir Wade Park Av.

Pirmieji rinkimai bus sekančio mėn. 3 d. Aukščiau išvardintus gyvenamųjų apylinkių lietuviui prašomi patys ir paraginti savo kaimynus balsuoti už Edward F. Katalinas.

• **Lietuvių diena** įvyks jau šį sekmadienį, rugsėjo 3 d., Neurų ūkyje. Dienos rengėjai — L. Bendruomenės abi apylinkės tikisi, kad visi clevelandiečiai, o taip pat ir visi Ohio lietuviai į ją atsilankys ir savo atsilankymu parems bendruomeninius darbus.

Lietuvių dienos pradžia 1 val. po pietų.

• **Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus valdyba** dėkoja visiems talkinusiems vasaros pobūvių rengiant ir pravedant: Dirvai, skelbusiai apie pobūvio programą, laiką ir vietą, inž. Algirdui Nasvyčiui už patalpų suteikimą, solistei J. Daugėlienei už dalyvavimą programos meninėje dalyje ir gražiai atliktas operos arijas ir lietuviškas dainas, Aldonai Augustinavičienei už akompanavimą, Juliui Smetonai už tartą turiningą žodį — Ideologinių organizacijų prasmė tremty, Birutei Smetonienei ir Onai Karpinei už padovanotus bufetui pyragus, K. Laikūnienei kartu ir V. Stuoginiui už laimėjimų pravedimą, prie bufeto sutvarkymo daug prisidėjusioms J. Salasevičienei ir Brigitai Nasvytienei, V. Stuoginiui, Vl. Blinstrubui, A. Laikūniui ir V. Orintui daug prisidėjusiems prie pobūvio suruošimo ir po pravedimo. O taip pat ačių visiems pobūvio dalyviams.

2-JŲ ŠEIMŲ NAMAS

prie Hayden Ave. ir Rapid Transit.

Po 4 kambarius kiekvienam bute ir 3 kambariai ant 3-čio aukšto. Viename bute gazo šildymas, o kitame — anglių. Garažas. Tik \$13,900. Padarykite pasiūlymą.

J. Širvaitis,

Wm. T. Byrne Real Estate
1535 Hayden Ave.
Istaigos — MU 1-6100;
Namuose — GE 1-4080
(102)

Jei norite gyventi arčiau Naujosios parapijos rajono, mes galime jums padėti įsigyti namą vienos ar dviejų šeimų su labai dideliais sklypais. Turime ir kitokių namų.

Norintieji pirkti ar parduoti paskambinkite arba sustokite

EAST CHORE REALTY

780 East 185 Street

Juozas Mikonis — Realtor

Raštinės telef. IV 1-6900, namų MU 1-2154.

Reikalui esant šaukite vieną iš bendradarbių: M. Blyną, A. Gailiusį — MU 1-7014, K. Žiedonį — LI 1-3726.

BOSTON

Neo-Lithuanų iškila

Rugpjūčio 27 d. Bostono Neo-Lithuanai surengė vasaros iškilą į Cape Codą. Nors rytas buvo apsinaukęs ir lynojo, bet diena buvo šilta ir gana giedri, tad prieš piet pasišildyta saulė ir pasimaudyta šiltam Atlanto vandenį. Apie trečią valandą po pietų korporacijos nariai ir jų svečiai susirinko į J. Kapočiaus vasarvietę Osterville Manor. Pietūs buvo puikūs, patar-navimas simpatingas, todėl netrukus susidarė jauki ir maloni nuotaika.

Tuoju po pietų kitame erdviam ir patogiam Osterville Manor salone įvyko Bostono neo-lithuanų ir jų svečių bendras posėdis, per pintas kalbom, muzika ir deklamacijom. Pradžioje, prie pianino atsisėdus komp. Jul. Gaideliui, visi dalyviai pagiedojo Tautos himną. Korp! Neo-Lithuania Bostono sk. pirm. inž. Br. Makaitis padarė trumpą pranešimą apie korporacijos idealus ir siekimus ir posėdžiui vadovavo. Pokalby dalyvavo inž. J. Dačys, broliai Vilėniskiai, inž. Vaičjurgis, p. Griauzdiene, p. Makaitienė, St. Santvaras ir kt. Kalbėtojai savo kalbose daugiausia lietė Korp! Neo-Lithuania Bostono sk. ugdymą ir aplamai tautinės srovės veikimo stiprinimą. Buvo pažvelgta į tolesnę ateitį ir kelta rūpesčio dėl tautinės minties jaunimo prieauglio. Pastebėta, kad tautinės minties žirgą dabar daug kas bando pasizaboti, bet neo-lithuanai, eidami savo garbės narių Dr. J. Basanavičiaus, Maironio, J. Tumo-Vaižganto ir Ant. Smetonos pėdų.

mis, turi teisę būti tos ideologijos prieky.

Bostono akademinis jaunimas neturėtų pasiduoti neobjektyvumui, turėtų su atsidėjimu pastudijuoti Korp! Neo-Lithuania įstatų bei siekimus ir žymiai gausiai stoti į tą korporaciją, ją remti ir stiprinti.

Posėdžio meninę dalį gražiai atliko Milda Dačytė, Birutė Vaičjurgytė, junioras Cibas (visi trys mažamečiai) ir Gerimantas Griauzdė, porą dalykų jautriai paskambindamas pianinu.

Iškilos dalyviai pritarė pirm. inž. Makaičio siūlymui pasveikinti atskirais raštais Korp! Neo-Lithuania stovyklautojus ir filisterių suvažiavimą. Iškila baigta visų nuotaikingai giedama studentų giesme Gaudeamus.

St. S.

Tautinės Sąjungos namuose įvyksią parengimai

Rugsėjo 9 dieną, 6:30 v. v. Tautos šventės minėjimas. Programoje: iškilmingas posėdis ir Dr. Br. Nemicko paskaita. Po programos vakarienė.

Rugsėjo 16 dieną, 7:30 v. v. Kultūrinis subatvakaris. Sezono atidarymas su įdomia programa.

Rugsėjo 17-24 d. dail. J. A. Paukštienės-Dopkevičiūtės dailės darbų paroda, ruošinama Balt. Moterų Klubo.

Visi kviečiami šiuose parengimuose dalyvauti.

Keliaudami į Floridą sustokite NORMANDIE HOTEL

Ocean ir 4th St., Miami Beach 39, Fla.

ORO VĖSINIMAS

SPECIALIOS
SAVAITINIS
IR MENESINIS
KAINOS

\$1.50

DIENAI
2MOGI
DVIGUBI KAMBARIAI
15 15 150 KAMBARIAI
IKI GRUODŽIO 1
UZ SIA KAINA

Pullmanettes — Efficiencies

Telef.: JE 1-7603

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

JUDGE

Bernard J. Conway

MUNICIPAL COURT

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

AMALGAMATED ASS'N.

OF ST. & E. RY.

HARRY LANG - Secretary

740 SUPERIOR AVENUE, W.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDE,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

Nr. 101

1961 m. rugsėjo 1 d.

KAS IR KUR?

• Dirva ateinančią savaitę, dėl Darbo dienos šventės, išeis du kartus — trečiadienį ir penktadienį.

VYTENIS ANDRIUS PETRUŠIS, 21 metų amž., gimęs Lietuvoje, Užvenčio dvare, pradinį mokslą išėjęs Vokietijoje, neseniai Illinois Universitete Urbanoje baigė elektro inžinerijos mokslus su geriausiais atžymėjimais. Vytenis, mokydamasis priklausė jūrų skautų organizacijai ir plaukydamas, susipažino su jūrų skaute Audrone Bagdonaite, su kuria per praėjusias Kalėdas susituokė. Naujasis inžinierius Vytenis Petrušis su žmona Audrone šiomis dienomis išvyksta į Pittsburghą, kur gavo pirmąjį darbą. Draugai linki jam ir jo žmonai naujoje vietoje daug sėkmės.

• Lietuvių protestantų jaunimo suvažiavimas įvyksta rugsėjo 2-4 dienomis Chicagoje. Suvažiavimas vyks Tėviškos Lietuvos Ev. Luteronų bažnyčios salėje — 6641 So. Troy St. Suvažiavimo programoje paskaitos, kultūros vakaras, iškilos ir pamaldos. Rengimo komitetui vadovauja pirm. Algimantas Žilinskas ir sekretorė Rūta Laisvėnaitė.

• Šiaurės Amerikos pabaltiečių pirmenybinės futbolo rungtynės LIETUVIAI — LATVIAI baigėsi 8:2 lietuvių rinktinės laimėjimu. Rungtynės buvo rugpiūčio 27 d. Chicagoje. Laimėtojų antrą kartą iš eilės teko JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondo skirta pereinamoji dovana.

• Ped. Lituanistikos Institute mokslas pradedamas rugsėjo 16 d., 9 val. 30 min.

r. Jaunimo Centre. Naujai įstojančių klausytojų pareiškimus (raštu ar žodžiu) priima instituto vicedirektorius Domas Velička, 7838 S. Green St., Chicago 20, Ill., telef. VI 6-7624, ir Instituto Globos Komiteto išdininkas J. Kubilius, S.J., Jaunimo Centre. Be ankščiau įstojusių 20 naujų studentų, Institutą lankyti paskutiniu metu užsirašė Liuda Germanienė ir Dalia Bobelienė. Šiuo metu turimomis žiniomis ateinančiais mokslo metais Institutą lankys 27 studentai. Baigiamiesiems egzaminams ruošiasi 7 studentai.

• A. Malskis, iš Venezuelos, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

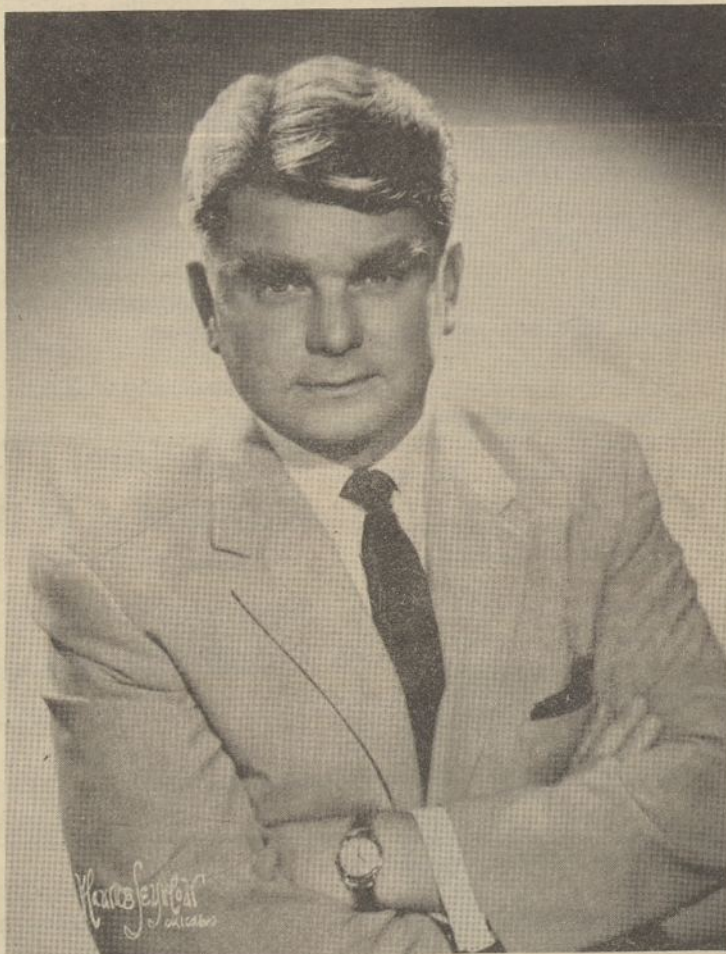
• Laikraštinių Bronys Raila pakeitė savo adresą ir dabar pasiekiamas: 5013 Coringa Dr., Los Angeles 42, Cal. (Telef. CLinton 6-4458).

Rugsėjo 1 d. Tabor Farmoje kukliai atšventė artimų bičiulių draugystę 10 metų vedybinę sukaktį Alma ir Valdas Adamkavičiai. Nuotraukoje Alma Adamkavičienė, Juozas ir Marija Bačiūnai ir P. Petručio nuotrauka

AMERIKIEČIAI JUNGiami Į LIETUVOS VADAVIMO DARBĄ

Kuchel-Lipscomb Rezoliucijai Remti Komiteto vadovybė 1961 m.

Inž. Eugenijus Bartkus, buvęs ALT S-gos pirmininkas, grįžo dirbti į Meissner Engineers, Inc., Chicagoje, kur paskirtas viceprezidentu, Research and Development reikalams. Meissner Engineers, Inc., yra pasaulinė firma, vykdanči statybas penkiose kontinentuose.

GARSŪS VARDAI:

Dumont, RCA Victor, General Electric, Zenith, Emerson, Saba, Blaupunkt, Telefunken. Šių ir kitų firmų televizijų, radijų ir stereo aparatų eilės pas Gradinską 2512 W. 47th Str., Chicago, Ill., FR 6-1918.

St. Louis aerodrome rugpiūčio 1 d. buvo pasitikta iš Lietuvos atskridusi pas savo artimuosius Marija Macijauskienė. Nuotraukoje iš kairės: J. Bataitis, P. Keršulienė, B. Tiškus, R. Bataitytė, dukrė B. Bataitienė, viešnia M. Macijauskienė, A. Bataitytė, brolis P. Keršulis su kuriuo nesimatė 50 metų, dukrė A. Tiškuviene ir sūnus Petras. Toliau matyti lietuvių parapijos klebonas kun. Z. Gelažius, J. Bereiša ir kiti.

MŪSŲ REMĖJAI

Dirvos metinei šventei ateinant atsiuntė paramos:

N. Miškinis, Detroit \$5.00
Ign. Končius, S. Boston 5.00
J. Vaineikis, Chicago 2.00
J. Petrauskas, Detroit 2.00
J. Švėgžda, Toronto 2.00
J. Vaičaitis, So. Boston 5.00
J. Česonis, Phila. 2.00
Dr. J. Ramunis, Chic. 5.00

grese bus priimta ir krašto administracijos įgyvendinta.

LIETUVIŲ PARAMA KOMITETUI

Šios akcijos pravedimas pareikalaus iš komiteto nemažai finansinių išteklių. Visi geros valios lietuviai kviečiami prisidėti prie šio žygio įgyvendinimo ne tik darbu, laiškų rašymu, bet ir pinigine auka. Auką siųsti komiteto kasininkui: Mr. George A. Petrauskas, 3442 Madera Ave., Los Angeles 39, California. Čekiai ar pinigų perlaidos išrašytini: Americans for Kuchel-Lipscomb Resolution.

Visais komiteto reikalais rašyti sekretoriams: Mr. Edmund Arbas, 1125 Larrabee St., West Hollywood 46, Calif.; Miss Alice Dotts, 1533 Elevado St, Los Angeles 26, Calif.

rugpiūčio 24 d. Los Angeles mieste, apsvarsčiusi visas gautas sugestijas ir patarimus iš savo gausių bendraminčių krašte ir pasitarusi su rezoliucijos autoriais, senatoriumi Tom Kuchel ir kongresmanu Glen Lipscomb, padarė keletą svarbių nutarimų, liečiančių komiteto struktūrą ir jo ateities veiklą.

KOMITETO PRAPLĖTIMAS

Nutarta komitetą praplėsti, įjungiant į jį latvius, estus ir amerikiečius. Ateityje komitetas bus vadinamas - Americans for Kuchel-Lipscomb Resolution.

DABARTINĖ REZOLIUCIJOS PADĖTIS

Senatorius Tom Kuchel ir kongresmanas Glen Lipscomb paformavo komiteto vadovybę, kad Kuchel-Lipscomb rezoliucijai gautas didelis pritarimas Senate ir Atstovų Rūmuose. Vienas ir kitas pažadėjo rezoliucijos reikalą pajudinti dar šios sesijos metu. Jie pažadėjo nuolat informuoti komiteto vadovybę apie rezoliucijos padėtį JAV-bių Kongrese.

Rezoliucijos autoriai dar kartą akcentavo, kad lietuviai, latviai, estai ir amerikiečiai vėl parašytų nors po trumpą laiškutį Senato ir Atstovų Rūmų užsienio reikalų komisijų pirmininkams (sen. J. William Fulbright ir kong. Thomas E. Morgan), abiem savo steito senatoriams ir savo distriktų kongresmanams.

KOMITETO ATEITIES VEIKLA

Komiteto vadovybė laikys glaudų ryšį su rezoliucijų autoriais, organizuos delegacijas į Washingtoną, steigs vietinius Rezoliucijos Komiteto skyrius. Komitetas veiks tol, kol Kuchel-Lipscomb rezoliucija JAV-bių Kongrese.

LAKE HOTEL. ASBURY PARK, N. J.

Po gražiai pavykusio LAKE HOTEL koncerto, kuriame dalyvavo smuikininkas T. Kateas ir solistas baritonas Liudas Stukas, publikai pageidaujant, rugsėjo 23 d. sezono uždarymo proga, ruošiamas antras didžiulis vakaras. Apie programą bus pranešta spaudoje ir per J. Stuko radiją.

Šiuo metu LAKE HOTEL atostogauja: smuikininkas T. Katzas su šeima, pianistė Rajauskaitė-Sušienė su vyru, Staškevičiai, inž. Gasiūnas. Lietuvių Laisvės Salės Elizabeth vedėjas B. Lokis, Dr. Norkienė su vyru, prel. Dr. K. Gečys, prof. Dr. Vacys ir kiti.

Lankėsi: Liet. Gen. Konsulas J. Budrys su ponia, V. Sidzikauskas, Dr. Joeys, Valaitis, Knieza, Alksniniai, kun. Dr. Valiusaitis, Averkienė, Jankūnai, Arminai, Lubinskai, Globys, Ragauskai, Zaunienė, Skruodienė, Grigas, Andžiulis, Mickevičiūtė, A. Kondrotas, Makutėnai ir daug kitų.

tetas veiks tol, kol Kuchel-Lipscomb rezoliucija JAV-bių Kongrese.

KONKURSINE NUOTRAUKA Nr. 37. Birutė Mackevičiūtė, pusantų metų amž., iš Omahos, Nebr. Nuotrauka K.L. Musteikio.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 38. Jono Bagdžiūno-Borden sūnus, kai buvo 4 metų amžiaus, Matteson, Ill. Nuotrauka J. Bagdžiūno.